

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

STAAT VAN DE INSTELLING MBO

**Stg. B.O./Volw.educ. Friesland
ROC Friese Poort**

Plaats : Leeuwarden
Bestuursnummer : 30932
BRIN nummer : 08PG
Onderzoeksnummer : 282234
Datum onderzoek : 22 april - 18 juni 2015
Datum vaststelling : 21 september 2015

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
2	CONCLUSIE EN VERVOLGTOEZICHT	7
2.1	Conclusie	7
2.2	Vervolgtoezicht	7
3	INSTELLINGSBREDE RESULTATEN	12
3.1	Oordeel kwaliteitsborging op instellingsniveau	12
3.2	Financiële continuïteit	15
3.3	Risicobepaling	16
4	RESULTATEN PER OPLEIDING	19
4.1	Mediavormgever (Art & Design KC GOC)	19
4.2	Timmerman	27
4.3	ICT-medewerker (Medewerker beheer ICT)	33
4.4	Applicatie- en mediaontwikkeling (Applicatieontwikkelaar)	42
4.5	Verzorgende-IG	49
5	BIJLAGEN	55
	Bijlage I Normeringen kwaliteitsgebieden	55
	Bijlage II Overzicht bc-id	58

1 INLEIDING

In dit rapport staan de uitkomsten van het onderzoek naar de Staat van de instelling, dat de Inspectie van het Onderwijs van 22 april 2015 tot en met 18 juni 2015 heeft uitgevoerd bij ROC Friese Poort.

De inspectie baseert zich op het Toezichtkader bve 2012 en het Addendum 2015 (zie www.onderwijsinspectie.nl).

ROC Friese Poort is een roc met ongeveer 13.000 studenten en 248 opleidingen. De instelling heeft vier onderwijslocaties. Dit onderzoek heeft betrekking op het middelbaar beroepsonderwijs.

Het onderzoek is gestart met een analyse van informatie over de instelling, zoals het jaarverslag, opbrengstgegevens, uitkomsten tevredenheidsonderzoek en signalen. Aanvullend is bij vijf opleidingen een kwaliteitsonderzoek uitgevoerd (zie tabel hieronder) en is de kwaliteitsborging van de instelling onderzocht. Op locatie zijn onderwijsactiviteiten geobserveerd, documenten onderzocht en gesprekken gevoerd. Er is onder andere gesproken met studenten, vertegenwoordigers van de studentenraad, docenten, management en het college van bestuur.

Als onderdeel van het onderzoek is ook een financiële risicoanalyse uitgevoerd. De inspectie heeft daarvoor de jaarstukken 2013 en aanvullend opgevraagde (toekomstgerichte) financiële gegevens geanalyseerd en hierover een gesprek gevoerd met het college van bestuur en de controller.

De kwaliteitsonderzoeken zijn uitgevoerd bij de volgende opleidingen.

Gebied Opbrengsten	Gebied Onderwijsproces, Kwaliteitsborging en Wettelijke vereisten	Gebied Examinering en diplomering	Leerweg, niveau, locatie
bc132	08PG 90412, Mediavormgever (Art & Design KC GOC)	08PG 90412, Mediavormgever (Art & Design KC GOC)	leerweg bol niveau 4 locatie Splitting 21-23, Drachten
bc210	08PG 94920, Timmerman	08PG 94920, Timmerman	leerweg bbl niveau 2 locatie Splitting 21-23, Drachten

bc080	08PG 95070, ICT-medewerker (Medewerker beheer ICT)	08PG 95070, ICT-medewerker (Medewerker beheer ICT)	leerweg bbl niveau 3 locatie Wilaarderburen 1, Leeuwarden
bc009	08PG 95311, Applicatie- en mediaontwikkeling (Applicatieontwikkelaar)	08PG 95311, Applicatie- en mediaontwikkeling (Applicatieontwikkelaar)	leerweg bol niveau 4 locatie Espelerlaan 74, Emmeloord
bc223	08PG 95530, Verzorgende-IG	08PG 95530, Verzorgende-IG	leerweg bbl niveau 3 locatie Harste 4-6, Sneek

In dit rapport starten we met de conclusie van het onderzoek en geven we vervolgens aan of er sprake is van vervolgtoezicht (hoofdstuk 2). Daarna volgen de toelichting op de beoordeling van de kwaliteitsborging op instellingsniveau (indien onderzocht), de financiële continuïteit en de risicobepaling (hoofdstuk 3). Vervolgens is per onderzochte opleiding het resultaat van het kwaliteitsonderzoek beschreven (hoofdstuk 4). De normering van de eerste vijf kwaliteitsgebieden is als bijlage opgenomen.

2 CONCLUSIE EN VERVOLGTOEZICHT

In dit hoofdstuk staat de conclusie van het onderzoek naar de Staat van de instelling en beschrijven we het vervolg. Het vervolg is bepaald op basis van het aantal geconstateerde risico's voor de onderwijskwaliteit (geen, enkele of veel) in combinatie met het niveau van de kwaliteitsborging van de instelling (goed, voldoende, onvoldoende, slecht). De toelichting op de risicobepaling en de toelichting op de beoordeling van de kwaliteitsborging staan in hoofdstuk 3.

2.1 Conclusie

Zijn er mogelijke risico's voor de onderwijskwaliteit?

We zien enkele risico's voor de kwaliteit van het onderwijs. We hebben risico's vastgesteld voor de kwaliteit van de examens. We hebben geen risico's vastgesteld voor de kwaliteit van het onderwijsproces, het niveau van de opbrengsten, de tevredenheid van studenten, medewerkers en werkgevers en de stabiliteit van organisatie en management en de financiële continuïteit.

Wat is de stand van de kwaliteitsborging van de instelling?

We concluderen dat de kwaliteitsborging op instellingsniveau bij ROC Friese Poort onvoldoende is.

Wij gaan er op basis van deze conclusie vanuit dat de instelling de kwaliteitsborging zo spoedig mogelijk verbetert en de bestaande risico's voor de onderwijskwaliteit verhelpt.

2.2 Vervolgtoezicht

Het onderzoek naar de Staat van de instelling geeft aanleiding om vervolgtoezicht en aanvullend vervolgtoezicht uit te voeren bij ROC Friese Poort. Het aantal geconstateerde risico's in combinatie met het niveau van de kwaliteitsborging leidt tot extra toezichtactiviteiten. Deze zijn beschreven onder het kopje 'Nader onderzoek'.

We voeren vervolgtoezicht uit naar de kwaliteitsborging van de instelling, omdat niet voldaan is aan de wettelijke vereiste (WEB, art. 1.3.6). De instelling krijgt de gelegenheid de kwaliteitsborging te verbeteren.

Over een jaar zullen we de kwaliteitsborging opnieuw onderzoeken en beoordelen.

Voor het onderzoek naar de Staat van de instelling hebben we vijf opleidingen onderzocht (zie de tabel in 1 Inleiding).

We voeren bij één opleiding geen vervolgtoezicht uit, omdat we alle kwaliteitsgebieden als voldoende hebben beoordeeld. Bij vier opleidingen voeren we wel vervolgtoezicht uit, omdat we niet alle kwaliteitsgebieden als voldoende hebben beoordeeld. Het vervolgtoezicht richt zich op de geconstateerde tekortkomingen binnen de onvoldoende kwaliteitsgebieden.

In onderstaande schema's is het vervolgtoezicht te lezen.

We voeren dit vervolgtoezicht zo veel mogelijk gelijktijdig uit. Hierbij is de genoemde termijn in de waarschuwingsbrief van de minister leidend.

Mediavormgever (Art & Design KC GOC), 08PG 90412		
Beoordeling	Toezichtvorm	Vervolgtoezicht
Kwaliteit examinering is slecht.	Aangepast toezicht vanwege slechte examenkwaliteit.	<ul style="list-style-type: none"> • De inspectie meldt het oordeel aan de minister. • De instelling ontvangt een waarschuwing. • Na de in de waarschuwingsbrief opgenomen termijn volgt een onderzoek naar kwaliteitsverbetering.

Timmerman, 08PG 94920		
Beoordeling	Toezichtvorm	Vervolgtoezicht
Kwaliteitsborging is onvoldoende.	Aangepast toezicht vanwege niet-naleving van artikel 1.3.6 van de WEB.	<ul style="list-style-type: none"> • Circa een jaar na het definitieve rapport beoordelen wij de kwaliteitsborging opnieuw.

ICT-medewerker (Medewerker beheer ICT), 08PG 95070		
Beoordeling	Toezichtvorm	Vervolgtoezicht
Kwaliteit examinering is slecht.	Aangepast toezicht vanwege slechte examenkwaliteit.	<ul style="list-style-type: none"> • De inspectie meldt het oordeel aan de minister. • De instelling ontvangt een waarschuwing. • Na de in de waarschuwingsbrief opgenomen termijn volgt een onderzoek naar kwaliteitsverbetering.

Kwaliteitsborging is onvoldoende.	Aangepast toezicht vanwege niet-naleving van artikel 1.3.6 van de WEB.	<ul style="list-style-type: none"> • Circa een jaar na het definitieve rapport beoordelen wij de kwaliteitsborging opnieuw.
-----------------------------------	--	--

Applicatie- en mediaontwikkeling (Applicatieontwikkelaar), 08PG 95311		
Beoordeling	Toezichtvorm	Vervolgtoezicht
Kwaliteit examinering is onvoldoende.	Aangepast toezicht vanwege onvoldoende examenkwaliteit.	<ul style="list-style-type: none"> • De inspectie meldt het oordeel aan de minister. • De instelling ontvangt een waarschuwing. • Na de in de waarschuwingsbrief opgenomen termijn volgt een onderzoek naar kwaliteitsverbetering.

Nader onderzoek

Zoals hiervoor is aangegeven leidt het aantal geconstateerde risico's in combinatie met het niveau van de kwaliteitsborging tot extra toezichtactiviteiten. We geven hierna aan welke aanvullende activiteiten door ROC Friese Poort uitgevoerd dienen te worden en welke activiteiten de inspectie uitvoert.

Bij drie van de vijf onderzochte opleidingen is de examinering onvoldoende, ondanks de instellingsbreed ingezette verbeteringen binnen de examenorganisatie. Daarom vragen we de instelling zelf instellingsbreed te onderzoeken of de examenorganisatie rondom de andere, niet door ons onderzochte opleidingen afdoende functioneert.

Onderzoek door de instelling

Onderwerp van nader onderzoek	Extra activiteit	Vervolg
Kwaliteitsgebied 2 Examinering en diplomering.	<p>Onderzoek (oorzakenanalyse) naar het functioneren van de examenorganisatie, zowel op domeinniveau, als op vestigings- en teamniveau en de interactie daartussen.</p> <p>De door de inspectie geconstateerde tekortkomingen zijn daarbij het uitgangspunt (diepte onderzoek). Het onderzoek moet ook duidelijkheid geven of deze problematiek zich ook bij andere domeinen, vestigingen en teams voordoet.</p> <p>ROC Friese Poort stelt vervolgens een concreet verbeterplan op dat gericht is op het opheffen van de oorzaken en het herstellen van de tekortkomingen (instellingsbreed).</p>	<ul style="list-style-type: none">• De instelling voert het onderzoek en het opstellen van het verbeterplan uit voor 1 december 2015.• De instelling stuurt na het opstellen van het verbeterplan doch uiterlijk 1 december 2015, het onderzoeksrapport en het verbeterplan aan de inspectie toe.• De inspectie beoordeelt het onderzoek en het verbeterplan op volledigheid, representatief en op de relatie tussen oorzaken en maatregelen. De inspectie informeert de instelling hierover.

Onderzoek door de inspectie

Onderwerp van nader onderzoek	Extra activiteit	Vervolg
Kwaliteitsgebied 2 Examinering en diplomering.	<p>Kwaliteitsonderzoek naar kwaliteitsgebied 2 Examinering en diplomering bij 2 verschillende opleidingen.</p> <p>De keuze van deze opleidingen is aan de inspectie en de instelling zal bij de aankondiging van het onderzoek daarover worden geïnformeerd.</p>	<ul style="list-style-type: none">• De inspectie voert de onderzoeken tegelijkertijd uit met het vervolgtoezicht zoals opgenomen in de paragraaf 2.2 Vervolgtoezicht.

3 INSTELLINGSBREDE RESULTATEN

In dit hoofdstuk informeren wij u over de beoordeling van de kwaliteitsborging op instellingsniveau en onderbouwen wij ons oordeel. Daarna lichten we de financiële risicoanalyse en vervolgens de risicobepaling toe.

3.1 Oordeel kwaliteitsborging op instellingsniveau

In onderstaande tabel staat de beoordeling van de kwaliteitsborging. Dit oordeel is gebaseerd op de beoordeling van de onderliggende aspecten. De normering staat in bijlage I.

Kwaliteitsgebied	Goed	Voldoende	Onvoldoende	Slecht
4 Kwaliteitsborging			•	

Gebied 4: Kwaliteitsborging	Voldoende	Onvoldoende
4.1 Sturing *	•	
4.2 Beoordeling *		•
4.3 Verbetering en verankering *		•
4.4 Dialoog en verantwoording	•	

De aspecten met een * zijn kernaspecten, zie bijlage I voor normering per gebied.

Beschouwing

De kwaliteitsborging op instellingsniveau bij ROC Friese Poort beoordelen we als onvoldoende. De kern daarvan ligt in een onvoldoende beoordeling van de eigen onderwijskwaliteit en een te beperkte verankering van de systematiek van kwaliteitsborging waardoor er onvoldoende zicht is op de kwaliteit van het onderwijs en de examinering. De sturing op instellingsbreed niveau is voldoende en kan op opleidingsniveau aan kwaliteit winnen. We lichten hieronder de verschillende aspecten nader toe.

De sturing op instellingsniveau beoordelen we als voldoende, omdat er in de instelling binnen de onderscheiden niveaus in het algemeen sprake is van onderling samenhangende plannen. De vestigings- en domeinplannen vertonen een duidelijke samenhang met de centraal geformuleerde uitgangspunten. De plannen geven richting aan de uitvoering en ontwikkeling en vormen daarmee een basis voor verantwoording.

Er is echter wel een belangrijke aanvulling op deze beoordeling te maken. De sturing kan aan effectiviteit winnen wanneer de teamplannen adequater worden opgezet, met meer zicht op het effect van de beoogde (verbeter)resultaten.

We hebben tijdens het onderzoek gezien dat de diepgang van de plannen van de onderzochte opleidingen, op basis van een instellingsbrede opzet, wisselend te zijn; soms wordt uitgebreid gerelateerd aan beschikbare informatie, maar we hebben ook bij opleidingen gezien waarbij dat minder het geval is. De concretisering van (naast hogere) plannen in doelstellingen op teamniveau, mist daarbij de duidelijkheid over wat het gewenste effect zou moeten zijn; ze zijn meer omschreven als activiteiten.

De oorzaak van deze aandachtspunten zien we in een beperkte kwaliteit van de zelfevaluatie en in een beperkte werking van checks and balances. Beide aspecten kunnen een bijdrage aan de sturing leveren, we lichten dat hieronder verder toe.

De beoordeling beoordelen we als onvoldoende omdat de beoordeling over de examenkwaliteit tekort schiet. De onderwijskwaliteit daarentegen wordt regelmatig beoordeeld, maar kent belangrijke aandachtspunten voor de kwaliteit ervan.

Tijdens het onderzoek hebben we geconstateerd dat bij drie van de vijf onderzochte opleidingen sprake is van een tekortschietende examenkwaliteit. De tekortkomingen en de noodzakelijke verbeteringen op examineringsgebied zijn echter binnen de examenorganisatie in onvoldoende mate zichtbaar geweest bij de beoordeling binnen de kwaliteitscyclus en zijn daardoor, ook instellingsbreed, niet of niet tijdig opgepakt binnen de organisatie.

Ten aanzien van de beoordeling van onderwijskwaliteit beschikt de instelling op de diverse niveaus in het algemeen over toereikende monitoringgegevens. De EBP-enquêtes (met als insteek evalueren, bijstellen, plannen) spelen daarbij een belangrijke rol. Op basis van de verkregen gegevens voert elk team jaarlijks een zelfevaluatie uit. Echter de diepgang, en daarmee het belang voor de beoordeling, kan nog aan waarde winnen. De eigen beoordeling van de onderwijs (en examen)kwaliteit is meer beschreven als uit te voeren activiteiten (zoals bijvoorbeeld vastgelegd in het handboek) dan als de effecten van de inspanning van en uitvoering door het team. De EBP-enquêtes die kunnen bijdragen aan de kwaliteit van de zelfevaluatie worden echter, ondanks een centraal voorschrift, niet binnen elk opleidingsteam uitgevoerd. De beperkte diepgang leidt er nu toe dat noodzakelijke verbeteringen binnen diverse teams onvoldoende zichtbaar worden.

Dit geldt niet voor de intern auditsystematiek. Deze systematiek levert, met medewerking van externe deskundigen, een voldoende scherp en kritisch beeld op van de opleidingen en domeinen (auditdoelen) waarvoor de audit geldt. Deze systematiek draagt bij aan het zicht van het management op de nagestreefde kwaliteitsdoelen.

De verbetering en verankering beoordelen we als onvoldoende. De opzet van de kwaliteitszorgsystematiek is in opzet in orde, maar de werking ervan binnen de organisatie vertoont hiaten. De taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden zijn beschreven, maar in de uitvoering zien we dat deze niet altijd zo worden ingevuld. We zien dit in belangrijke mate bij de examinering, maar ook bij sturing en beoordeling op opleidingsniveau. Het effect hiervan heeft consequenties voor het inzetten en bewaken van gerichte verbeteracties, met name zichtbaar bij examinering; deze blijven uit. Zo geldt bij de examinering dat het (vestigingsoverstijgende) domein verantwoordelijk is voor een eenduidige examinering bij de onderscheiden opleidingen. De uitvoering van de taken en verantwoordelijkheden door de teams - onder verantwoordelijkheid van de subexamencommissie - laat echter lacunes zien.

Tijdens het onderzoek hebben we ook gezien dat sommige teamplannen tekortkomingen vertonen; ze hebben onder meer te weinig focus op het hoe en waarom van de beoogde resultaten. Ook bij de beoordeling van het onderwijs zien we een vergelijkbare tekortkoming zij het in minder mate. De zelfevaluaties zijn niet altijd even specifiek en de werkwijze die daartoe leidt is instrumenteel van aard. Bij zowel sturing als beoordeling zien we dat weinig sprake is van effectieve checks and balances, die - onder andere door een scheiding van verantwoordelijkheden - wel in de opzet van de kwaliteitszorgsystematiek zijn opgenomen. Deze leiden in de uitvoering niet altijd tot een kritische houding ten aanzien van de opgestelde teamplannen en zelfevaluaties. Daarmee is de kwaliteitszorgsystematiek eerder als instrumenteel te typeren dan als een inhoudelijk systematiek van borging van inhoudelijke kwaliteit..

De dialoog en verantwoording beoordelen we als voldoende. Er is een werkende dialoog met alle geledingen, maar bij de interne dialoog in werkoverleggen is er een aandachtspunt.

Het college van bestuur heeft intensieve contacten binnen de instelling. Het college van bestuur hecht hierbij, naast het reguliere werkoverleg, veel waarde aan gevoerde gesprekken met de ouders en met de studentenraad. De studentenraad laat zich kenschetsen als enthousiast en betrokken.

De interne communicatie tussen de managementlagen kent ruimte voor verbetering, in de vorm van checks and balances zoals eerder ook is aangegeven.

Er is op alle niveaus binnen de organisatie een grote gerichtheid op de dialoog en samenwerking met het bedrijfsleven en diverse maatschappelijke partners. Ook is er sprake van constructief overleg met andere onderwijsinstellingen in de regio, waarbij aansluiting op de arbeidsmarkt en doelmatigheid centraal staan.

Onderwijstijd

De kwaliteitsborging met betrekking tot onderwijstijd is voldoende. De instelling stuurt voldoende op het naleven van de wettelijke bepalingen over onderwijstijd. De instelling houdt daardoor op een effectieve wijze zicht op het naleven van deze wettelijke bepalingen.

De instelling maakt geen gebruik van de mogelijkheid om af te wijken van de wettelijke urennorm.

3.2 Financiële continuïteit

Uit de financiële risicoanalyse blijkt geen verhoogd financiële risico. Er zijn geen aanwijzingen dat het door de instelling verzorgde onderwijs wegens de financiële continuïteit binnen afzienbare termijn in het geding is.

In onderstaande tabel wordt met enkele kengetallen de financiële ontwikkeling van ROC Friese Poort in de periode 2011 tot en met 2016 afgezet tegen de signaleringsgrenzen. De inspectie hanteert deze signaleringsgrenzen om mogelijke risico's voor de financiële continuïteit te detecteren. De kengetallen tot en met 2013 zijn door Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) ontleend aan de door de instellingsaccountant gecontroleerde jaarrekeningen. De kengetallen vanaf 2014 zijn ontleend aan de prognoses die de instelling in de meerjarenbegroting 2015 heeft opgenomen.

Kengetallen	Realisatie			Begroting			Signaleringsgrenzen
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Solvabiliteit II	0,78	0,79	0,80	0,81	0,83	0,83	< 0,30
Liquiditeit	2,02	1,97	2,00	1,61	1,36	1,55	< 0,50
Rentabiliteit	2,1%	0,7%	1,8%	0,6%	2,4%	0,5%	Meerjarig negatief

ROC Friese Poort staat er op basis van de ontwikkeling van deze kengetallen financieel gezond voor. Alle kengetallen liggen ruimschoots boven de signaleringswaarden. De liquiditeit loopt in de periode 2014-2016 tijdelijk terug als gevolg van eigen financiering van investeringen, maar deze neemt in de periode 2017-2019 weer toe naar waarden rond de 2,0. De liquiditeitspositie heeft een zodanige omvang, dat eigen financiering van investeringen geen liquiditeitsproblemen veroorzaakt.

De in de tabel opgenomen studentenaantallen vanaf 2014 zijn ontleend aan de in de jaarstukken 2013 opgenomen continuïteitsparagraaf.

	Realisatie		Begroting		
	2012	2013	2014	2015	2016
Studentenaantallen	12.803	13.293	13.302	13.337	13.336

Na de stijging van de studentenaantallen tot en met 2013, treedt een stabilisatie op. Het bestuur houdt rekening met stabiele studentenaantallen tot en met 2020. Vanaf dat moment houdt het bestuur rekening met terugloop van studenten als gevolg van terugloop van de bevolkingsomvang in het voedingsgebied.

3.3 Risicobepaling

Het onderzoek heeft geleid tot de volgende risicobepaling.

	Geen	Enkele	Veel
0 Mate van risico's		•	

Deze risicobepaling is gebaseerd op een risico-inschatting voor de kwaliteit van het onderwijs, de examinering, de opbrengsten, de tevredenheid van studenten, medewerkers en werkgevers, de stabiliteit van organisatie en management en de financiële continuïteit. Hierna volgt de toelichting.

Kwaliteit onderwijs

We schatten het risico voor de kwaliteit van het onderwijs in als geen tot gering. De onderwijskwaliteit van alle onderzochte opleidingen is voldoende. Wel geldt dat bij twee van de vijf onderzochte opleidingen het aspect maatwerk onvoldoende is. Wij taxeren evenwel dat dit probleem, gezien de situatie bij deze opleidingen, niet op structurele schaal binnen de instelling speelt. De toezichthistorie laat verder zien dat het onderwijsproces bij in het verleden onderzochte opleidingen overwegend van voldoende kwaliteit was. De huidige bevindingen continueren deze lijn.

Kwaliteit examinering

We schatten het risico voor de kwaliteit van de examinering in als matig tot hoog. Bij drie van de vijf onderzochte opleidingen hebben we de examenkwaliteit als onvoldoende of slecht beoordeeld. Bij alle drie opleidingen zijn de aspecten exameninstrumentarium en afname en beoordeling onvoldoende. Bij twee opleidingen is ook de diplomering onvoldoende. De reden voor de onvoldoende oordelen heeft voornamelijk betrekking op het onvoldoende functioneren van de examenorganisatie.

Bij ons vorige onderzoek naar de Staat van de Instelling in 2012 constateerden we ook onvolkomenheden in de examenkwaliteit bij enkele opleidingen. De instelling had dit zelf toentertijd ook geconstateerd. Naar aanleiding van de bevindingen heeft de instelling de examenorganisatie gereorganiseerd en zijn veel inspanningen verricht om de kwaliteit van de examinering instellingsbreed adequaat te beheersen. We constateren desondanks dat de uitvoering achterblijft bij de plannen en vastgestelde werkwijze. De oorzaak is gelegen in een te beperkte focus, die is namelijk meer gericht op de processen rondom de examinering, en in veel mindere mate op aandacht voor de inhoud en uitvoering van de examinering. Er is wel een centrale sturing, maar het zicht op examenkwaliteit, interne verantwoording daarover en bijsturing naar aanleiding van tekortkomingen is onvoldoende en heeft nog niet geleid tot gewenste resultaten. Hoewel de onvoldoendes die we hebben waargenomen aanwezig zijn binnen twee domeinen, taxeren wij dat deze problematiek op bredere schaal binnen de instelling speelt, omdat de structuur van de examenorganisatie voor de hele instelling geldt.

Opbrengsten

We schatten het risico voor de opbrengsten en voortijdig schoolverlaten (vsv) in als geen tot gering.

Een grote meerderheid van de bc-codes, 94 procent, behaalt rendementen die voldoen aan de normen van de inspectie. In het schooljaar 2013-2014 volgde 95,3 procent van de studenten een opleiding die voldeed aan de opbrengstennorm.

Het aantal voortijdig schoolverlaters, met in de afgelopen jaren een gestage daling, ligt voor alle niveaus onder de convenantdoelstelling. Opvallend daarbij is de sterke daling van de vsv cijfers van de niveau 1 opleidingen in het schooljaar 2013/2014 ten opzichte van het voorgaande jaar. Voor niveau 3/4 geldt dat deze momenteel aan de normdoelstelling voldoen, maar dat extra inspanningen noodzakelijk zijn om te voldoen aan de doelstellingen voor volgend jaar.

Een grote meerderheid van de opleidingen behaalt rendementen die voldoen aan de normen van de inspectie.

Tevredenheid studenten/medewerkers/werkgevers

We schatten het risico voor de tevredenheid van de studenten, medewerkers en werkgevers in als geen tot gering.

De gegevens uit de JOB-monitor 2014 geven een gemiddeld rapportcijfer van 6,9 voor de opleidingen en 6,7 voor de instelling. Dat is in lijn met het ambitieniveau voor het schooljaar 2013/2014.

In de gesprekken met studenten en de centrale studentenraad kwam een vergelijkbaar beeld ten aanzien van de tevredenheid naar voren. In 2014 is door de instelling een (tweejaarlijks) onderzoek uitgevoerd naar de medewerkerstevredenheid. De cijfers wijzen niet op grote risico's, liggen boven het geformuleerde ambitieniveau en vertonen over het algemeen een stijgende lijn ten opzichte van een eerder onderzoek in 2012. Ook een benchmarkonderzoek uit 2013 laat een beeld van tevreden en betrokken medewerkers zien. De cijfers liggen op of boven de landelijke mbo-benchmark. Tijdens ons onderzoek spraken wij met betrokken en bevroegen medewerkers. Het in 2012 uitgevoerde onderzoek naar de tevredenheid van bedrijven waar de beroepspraktijkvorming plaatsvindt laat een gemiddeld rapportcijfer 7 zien. Dat is een stijgende lijn, vergeleken met een onderzoek in 2010. Toen was er sprake van een rapportcijfer 6,7. Een recentere onderzoek is al wel uitgevoerd, maar de instelling beschikte ten tijde van het onderzoek nog niet over een cijfermatige uitwerking.

Stabiliteit organisatie en management

We schatten het risico voor de stabiliteit van de organisatie in als geen tot gering. Binnen het management is er sprake van continuïteit; er is sprake van langdurige dienstverbanden. De voorzitter (en het enige lid) van het college van bestuur treedt binnen enkele maanden om leeftijdsredenen terug. Inmiddels zijn passende maatregelen genomen om de continuïteit van het college van bestuur te garanderen, waarbij het college wordt uitgebreid met een lid. Gezien de stabiliteit van het overige management zien wij hier geen risico's voor de continuïteit.

Financiële continuïteit

We zien geen verhoogde risico's voor de financiële continuïteit. Dit blijkt uit de financiële risicoanalyse die is uitgevoerd (zie toelichting in paragraaf 3.2).

Samenvattend

We zien dat er enkele risico's zijn voor de onderwijskwaliteit en beoordelen de kwaliteitsborging van de instelling als onvoldoende.

De instelling staat voor de uitdaging om de kwaliteitsborging zo spoedig mogelijk te verbeteren en om de gesignaleerde risico's voor de kwaliteit van de examinering te beheersen.

4 RESULTATEN PER OPLEIDING

In dit hoofdstuk lichten wij per onderzochte opleiding het resultaat van het kwaliteitsonderzoek toe. We geven per gebied aan wat het oordeel is (goed, voldoende, onvoldoende, slecht) en verantwoorden ons over het oordeel.

4.1 Mediavormgever (Art & Design KC GOC)

Het kwaliteitsonderzoek bij Mediavormgever (Art & Design), 90412, niveau 4, bol, locatie Drachten heeft geleid tot de volgende oordelen:

Kwaliteitsgebied	Goed	Voldoende	Onvoldoende	Slecht
1 Onderwijsproces		•		
2 Examinering en diplomering				•
3 Opbrengsten		•		
4 Kwaliteitsborging		•		

Kwaliteitsgebied	Voldoet	Voldoet niet
5 Naleving wettelijke vereisten	•	

Gebied 1: Onderwijsproces		Voldoende	Onvoldoende
<i>Programma</i>			
1.1	Samenhang	•	
1.2	Maatwerk		•
<i>Leren in de onderwijsinstelling</i>			
1.3	Didactisch handelen*	•	
1.4	Leertijd	•	
1.5	Leeromgeving	•	
<i>Begeleiding</i>			
1.6	Intake & plaatsing	•	
1.7	Studieloopbaanbegeleiding*	•	
1.8	Zorg	•	
<i>Leren in de beroepspraktijk</i>			
1.9	Beroepspraktijkvorming*	•	

Gebied 2: Examinering en diplomering		Voldoende	Onvoldoende
2.1	Exameninstrumentarium*		•
2.2	Afname en beoordeling*		•
2.3	Diplomering*		•

Gebied 3: Opbrengsten		Voldoende	Onvoldoende
3.1	Rendement	•	

Gebied 4: Kwaliteitsborging		Voldoende	Onvoldoende
4.1	Sturing *	•	
4.2	Beoordeling *	•	
4.3	Verbetering en verankering *	•	
4.4	Dialogo en verantwoording	•	

Gebied 5: Naleving wettelijke vereisten		Voldoet	Voldoet niet
5.1	Naleving wettelijke vereisten	•	

De aspecten met een * zijn kernaspecten, zie bijlage I voor normering per gebied.

Beschouwing

Algemeen

De opleiding kenmerkt zich door veel aandacht voor de student, zoals blijkt uit de proactieve studieloopbaanbegeleiding. Binnen het team is er spirit en een praktijkgerichte instelling, ook in de kwaliteitsborging. De hoofdzakelijk procesmatige inspanningen rondom de examinering zijn echter niet effectief gebleken; het ingewikkelde examenmodel is daar mede debet aan.

Onderwijsproces

Het onderwijsproces beoordelen we als voldoende. Aan alle kernaspecten is voldaan. Er is echter niet voldaan aan het aspect maatwerk.

Het programma kent voldoende samenhang, maar biedt onvoldoende maatwerk. De opleiding biedt een duidelijke samenhang tussen inhoud en programmering, zowel per leerjaar als gedurende de gehele opleiding. De beroepspraktijk heeft een prominente plaats in het programma. Maatwerk beoordelen wij als onvoldoende. Het programma houdt te weinig rekening met verschillen tussen de studenten in vooropleiding, capaciteiten, vorderingen en vervolgwensen. Zo kent het programma een zodanige opbouw dat alle studenten voornamelijk hetzelfde programma in hetzelfde tempo volgen. Voor versnellen, of vertragen is in het programma niet voorzien, de opleiding laat hier nog kansen liggen. Wel is enige verdieping mogelijk voor kunstgeschiedenis, dit ter voorbereiding op doorstroom naar het hbo. Het team heeft reeds onderkend dat er weinig sprake van maatwerk is en is gestart met het verkennen van mogelijkheden hiervoor.

Het didactisch handelen, de leertijd en leeromgeving beoordelen we als voldoende. De lessen bieden een gevarieerd scala aan werkvormen.

Studenten worden gestimuleerd tot werkelijk leren met uitdagende beroepsgerichte opdrachten. De studenten ontvangen voldoende ondersteuning en begeleiding. Door de studenten worden de docenten als toegankelijk en vakkundig ervaren. Gedurende de opleiding is veel aandacht voor reflectie, studenten ervaren dit als waardevol maar geven tevens aan de omvang en frequentie van reflectiemomenten fors te vinden waardoor de toegevoegde waarde soms afneemt. Wij herkennen dit beeld. Wij willen het team meegeven de invulling van de reflectie eens nader te beschouwen. De leeromgeving biedt veel mogelijkheid voor ontmoeting en creativiteit. Er heerst een veilig leerklimaat, studenten en leerkrachten gaan respectvol en open met elkaar om.

De intake en plaatsing, de studieloopbaanbegeleiding en de zorg beoordelen we als voldoende. De intake vindt zorgvuldig plaats. De motivatie en het talent van de student zijn belangrijke factoren voor plaatsing. Studenten worden vooraf goed geïnformeerd over de studie, de mogelijkheden op de arbeidsmarkt of eventuele vervolgstudie. Er zijn goede contacten met toeleverende scholen en er wordt gebruik gemaakt van voorlichtingsmomenten op die scholen. De studieloopbaanbegeleiding (slb) is een sterk punt bij deze opleiding. Deze verloopt planmatig en proactief. De student heeft frequent een individueel studieloopbaangesprek en ook in groepsverband heeft de slb sterke aandacht. Iedere student stelt een persoonlijk ontwikkelingsplan op. Studenten ontvangen actief persoonlijke begeleiding, waarbij naast het volgen van de voortgang en de omstandigheden ook actief aandacht is voor voorbereiding op toekomstige momenten tijdens de studie. Er is overdraagbare vastlegging van afspraken. Indien ouders en student dat wensen is er een mogelijkheid voor een rapportbespreking. Voor studenten met specifieke zorgbehoeften is er passende aandacht en begeleiding.

De beroepspraktijkvorming beoordelen we als voldoende. Alle studenten hebben tijdig een stageplaats. Specifieke aandacht is er voor het bewerkstelligen van een juiste match tussen de individuele leerdoelen van de student en de mogelijkheden van het leerbedrijf. De student ontvangt actieve begeleiding. Het bpv-handboek bereidt de studenten en het bedrijf voor op de opdrachten. Er is sprake van een tussentijdse beoordeling of de student voldoende de mogelijkheid heeft te werken aan de kerntaken van het kwalificatiedossier en de bijbehorende toetsing. Naast bezoek aan het leerbedrijf en overige frequente contactmomenten op afstand, zijn er ook terugkomdagen als begeleidingsmoment. De studenten zijn tevreden over de begeleiding door bedrijf en opleiding en ervaren voldoende gelegenheid om te leren.

Examinering en diplomering

De examinering en diplomering beoordelen we als slecht, omdat aan geen van de drie aspecten is voldaan. Het betreft de aspecten exameninstrumentarium, afname en beoordeling en diplomering. Het oordeel voor de instellingsexamens Nederlandse taal (generieke eisen) tellen vanaf het jaar van centrale examinering mee in het eindoordeel van de inspectie over de examenkwaliteit van de opleiding.

Het team steekt veel energie in de examenmomenten voor het beroepsgerichte examen en tracht dit te vervlechten met de beroepspraktijk. Het geheel kent echter een onvoldoende transparante onderscheidende structuur en aanpak, met alle risico's die daar vanuit het oogpunt van de gestelde kaders voor examinering uit volgen. Wij lichten dit hieronder toe.

Het exameninstrumentarium voldoet niet omdat het onvoldoende aansluit op de uitstroomeisen en niet voldoet aan de toetstechnische eisen. Het door de opleiding zelf ontwikkelde beroepsgerichte exameninstrumentarium voldoet niet aan de vereisten. Het onderscheid tussen ontwikkeling en examinering is niet duidelijk. Studenten werken gedurende de periode van beroepspraktijkvorming in het derde leerjaar aan opdrachten voor kerntaak 1 en 2 van het kwalificatiedossier. De studenten stellen een stageverslag op en een bewijzenmap samen, daarin bevinden zich verschillende opdrachten en producties. Bij de opdrachten is onvoldoende gemarkeerd wat als oefening, ontwikkelingsgerichte toetsing of wat als kwalificerend wordt ingezet. Dat ontwikkeling en kwalificering op één lijn wordt gesteld, blijkt bijvoorbeeld ook uit het gegeven dat het portfolio, opgebouwd gedurende de gehele opleiding, onderdeel uitmaakt van het eindassessment. En een ander voorbeeld is dat het ondernemingsplan dat in het tweede jaar wordt gemaakt en beoordeeld, na aanwijzingen van de docent wordt bijgesteld door de student en opnieuw kan worden ingebracht maar dan als kwalificerend onderdeel voor werkproces 3.1. Voor kerntaak 3 vindt examinering plaats in de vorm van een opdracht, 'expo' genaamd.

De cesuur is niet duidelijk en wordt in verschillende documenten anders uitgelegd.

De beoordelingswijze waarborgt geen objectief mogelijke beoordeling. Zo spelen in de opdrachten en in het beoordelingskader (de beoordelingsformulieren) de prestatie-indicatoren uit het kwalificatiedossier geen aanwijsbare rol bij beoordeling van de afzonderlijke werkprocessen. De beoordelingsaspecten van de werkprocessen die in het handboek bpv en de beoordelingsformulieren zijn opgenomen, zijn de overkoepelende competentieomschrijvingen.

Door deze gevolgde systematiek van beoordeling op basis van competenties, wordt niet duidelijk of bij de beoordeling van de afzonderlijke werkprocessen het presteren voldoende is afgezet tegen de onderliggende prestatie-indicatoren. Daarnaast wijken de gehanteerde competentiebeschrijvingen soms af van omschrijvingen in het kwalificatiedossier. Ook de "Beoordelaarsinstructie/CGI Mediavormgeving Art & Design" geeft slechts algemene aanwijzingen voor de beoordeling. Daarnaast zijn in de beoordelingswijze beoordelingswaarden onvoldoende, matig, voldoende en goed aan de orde. Het is echter niet duidelijk wat onderliggende criteria zijn voor die waarden, dit belemmert een objectieve beoordeling.

Het exameninstrumentarium voor Nederlands en Engels sluit aan op de uitstroomeisen en voldoet aan de toetstechnische eisen. Het exameninstrumentarium voor Nederlands betreft materiaal van leverancier Deviant. Er is, naast de centrale examinering, sprake van inkoop en de materialen zijn eerder door de inspectie beoordeeld en voldoende bevonden. Dat geldt ook voor de examenproducten voor Engels. Het materiaal, dat bij Deviant en ICE wordt ingekocht is eerder door ons als voldoende beoordeeld. Alle ingekochte examenproducten worden ongewijzigd ingezet.

De examenprocessen van afname en beoordeling voldoen niet, omdat deze onvoldoende deugdelijk zijn verlopen. Het examen is wel authentiek, er is aansluiting met het toekomstige beroep en onderdelen van het examen vinden in de reële beroepspraktijk plaats. Het beroepenveld is betrokken bij de examinering.

De afname en beoordeling is echter onvoldoende betrouwbaar, zo blijkt na inzien van de vijf examendossiers en gesprekken die zijn gevoerd. Er wordt tijdens de examinering onzorgvuldig gewerkt, beoordelingen worden niet adequaat vastgelegd en bijgehouden. Bovendien zijn wij tegenstrijdigheden bij beoordelingen tegengekomen op beoordelingsformulieren, hebben wij oordelen zien veranderen van onvoldoende naar voldoende na aanwijzing van de beoordelaar om werk "iets aan te passen", zijn dossiers niet compleet en is de markering van een oordeel voor en na herkansing niet duidelijk. Dossiers en beoordelingen zijn onvoldoende navolgbaar en mede daardoor onvoldoende betrouwbaar en deugdelijk.

De diplomering voldoet niet, omdat deze onvoldoende deugdelijk en geborgd is. De besluitvorming rondom de diplomering is op orde en kent een duidelijke procesgang onder verantwoordelijkheid van de subexamencommissie. Niet op orde is de diepgang van het interne toezicht op de kwaliteit van de examinering.

De commissie controleert weliswaar steekproefsgewijs de examendossiers en woont steekproefsgewijs examens bij, maar is daarbij nog zoekende in de onderbouwing van de systematiek op basis waarvan de zij toeziet op het examenproces. De vernieuwde werkwijze en structuur van de nieuwe examenorganisatie van ROC Friese Poort moeten nog duidelijk inslijten. De verantwoordelijkheid van de subexamencommissie met betrekking tot de kwaliteit van het exameninstrumentarium, de afname en de beoordeling zijn bij deze opleiding niet afdoende gebleken. Bij de examinering in juni 2014 is namens de subexamencommissie een assessment (onderdeel kerntaak 3, "expo") bijgewoond. De verslaglegging laat zien dat de beoordeling van deze bijwoning vooral procesmatig is geweest en aan de oppervlakte is gebleven, dit terwijl het format met de gebruikte criteria tijdens de steekproef en de verslaglegging anders zou doen vermoeden. De bevindingen zoals door ons vermeld met betrekking tot de examinering, zijn niet door de subexamencommissie geconstateerd. Bijwoningen van examens vragen om een diepgaandere analyse dan is toegepast, wil de subexamencommissie met gepaste grondigheid de kwaliteit kunnen vaststellen. De commissie slaagt daar, zoals uit dit dossier blijkt, nog niet in.

Opbrengsten

De opbrengsten zijn voldoende omdat het jaarresultaat (73,8 procent) en het diplomaresultaat (74,2 procent) boven de norm liggen. Voor deze beoordeling, gebaseerd op de BRON-gegevens 2013-2014 zijn de resultaten van de bc132, niveau 4 gebruikt. In bijlage II staan de opleidingen die betrokken zijn bij het bepalen van de opbrengsten.

Kwaliteitsborging

De kwaliteitsborging beoordelen we als voldoende. Aan alle aspecten is voldaan.

De sturing beoordelen we als voldoende met enkele aandachtspunten. Er is een door het team gedragen teamplan. De plannen en prioriteiten hebben raakvlak met het vestigingsplan en liggen in lijn met het strategisch beleidsplan 'Vakkracht' van de instelling. Het teamplan is gericht op alle opleidingen die het team Kunst en Cultuur verzorgt. Specifieke doelen en sturingsinformatie ten aanzien van de onderzochte opleiding vermeldt het plan niet, de informatie is weinig toegespitst op de onderscheidende opleidingen. Immers per opleiding kan een nuance aan de orde zijn in aanpak en beoogd resultaat. Een ander aandachtspunt betreft de koppeling tussen activiteit en beoogd effect, deze is niet altijd duidelijk.

De beoordeling beoordelen we als voldoende. Het team heeft in 2014 een zelfevaluatie uitgevoerd. In 2013 heeft een interne audit van het team en domein plaatsgevonden waarbij een onafhankelijke deskundige is betrokken. De tevredenheid van studenten monitort men via de landelijke Job-monitor, de EBP-enquêtes na iedere periode en via momenten van studieloopbaanbegeleiding. Het periodieke medewerkerstevredenheidsonderzoek is onder andere de monitor voor de tevredenheid van docenten. De tevredenheid van het beroepenveld stelt het team in de overleggen van de onderwijsadviesraad weliswaar aan de orde maar kan aan diepgang nog winnen. De uitkomsten van monitoring gebruikt het team om onder meer de kwaliteit van het onderwijs te beoordelen. De zelfevaluatie biedt over het algemeen een resultaatgericht beeld, waarin tevens verbeterpunten worden aangemerkt. Op andere punten is de zelfevaluatie meer beschrijvend. Door meer te richten op resultaat en effect van de uitvoering van onderscheidde opleidingen, ontstaat een betere relatie met de teamplannen en de sturing.

De verbetering en verankering beoordelen we als voldoende. Op basis van de evaluatie formuleert het team passende verbetermaatregelen. Er is veel ruimte voor deskundigheidsbevordering. De kwaliteitszorg is organisatorisch verankerd. Ook voor het opstellen van de verbeterplannen geldt het aandachtspunt om naast aandacht voor de activiteiten meer aandacht te besteden aan de koppeling tussen de activiteit en meetbaar beoogd effect.

De dialoog en verantwoording beoordelen we als voldoende. Er is een werkende dialoog met studenten, medewerkers en het bedrijfsleven.

Wettelijke vereisten

De opleiding voldoet aan de onderzochte wettelijke eis(en), omdat voor zover onderzocht is vastgesteld dat de bepalingen zijn nageleefd.

Schoolkosten/wettelijke bijdragen

De opleiding voldoet wel aan de eisen gesteld in artikel 8.1.4 van de WEB.

Ongeoorloofd verzuim en voortijdig schoolverlaten

De procedure van de instelling betreffende de verzuimregistratie en de uitvoering in de praktijk voldoet.

Docenten houden dagelijks de afwezigheid van studenten per lesuur bij in het verzuimregistratiesysteem I-reg. Het verzuimteam ziet deze gegevens direct en monitort dagelijks het verzuim van de studenten.

Het hoofd van de verzuimadministratie handelt proactief door studenten wiens verzuimgedrag opvalt te melden bij de opleidingsmanager. Op die manier wordt veelal voorkomen dat studenten zoveel verzuimen dat zij gemeld moeten worden.

De instelling onderhoudt nauwe banden met het RMC in de regio. Evenals andere instellingen in de regio hanteren zij het door het RMC opgestelde verzuimprotocol.

De opleiding voldoet aan de wettelijk voorgeschreven meldingsplicht van verzuim zonder geldige reden van 16 uur gedurende een periode van vier weken voor studenten op wie de Leerplichtwet 1969 van toepassing is. Dit betreft de wettelijke bepaling in artikel 21a van de Leerplichtwet 1969. In het onderzoek hebben wij vastgesteld dat van één student het verzuim had moeten worden gemeld terwijl dit niet is gedaan. Dit valt echter nog binnen de foutmarge waardoor het oordeel voldoende is.

Of er ook vervolgmeldingen plaatsvinden als na de eerste 16 uur ongeoorloofd verzuim opnieuw sprake is van verzuim zonder geldige reden van 16 uur gedurende een periode van 4 opeenvolgende lesweken is wel onderzocht, er waren echter geen studenten die voor melding in aanmerking kwamen.

Er kan geen oordeel worden gegeven ten aanzien van het naleven van de wettelijk voorgeschreven meldingsplicht van verzuim zonder geldige reden van een aaneengesloten periode van vier weken voor studenten van 18 tot 23 jaar zonder startkwalificatie. Het onderwerp is weliswaar onderzocht, er waren echter geen studenten die voor melding in aanmerking kwamen, zodat niet kan worden vastgesteld of de instelling de geldende termijn hanteert. Gezien de methode van registreren van verzuim hebben wij er echter vertrouwen in dat, indien wettelijke meldingen of vervolgmeldingen aan de orde zouden zijn, dit juist en tijdig gebeurt. Wij zullen daarom geen vervolgonderzoek uitvoeren.

De opleiding voldoet aan de wettelijke verplichting om in de onderwijsovereenkomst het verzuimbeleid kenbaar te maken. Dit betreft de wettelijke bepaling in artikel 8.1.3f van de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB).

4.2 Timmerman

Het kwaliteitsonderzoek bij Timmerman, 94920, niveau 2, bbl, locatie Drachten heeft geleid tot de volgende oordelen:

Kwaliteitsgebied	Goed	Voldoende	Onvoldoende	Slecht
1 Onderwijsproces		•		
2 Examinering en diplomering		•		
3 Opbrengsten		•		
4 Kwaliteitsborging			•	

Kwaliteitsgebied	Voldoet	Voldoet niet
5 Naleving wettelijke vereisten	•	

Gebied 1: Onderwijsproces	Voldoende	Onvoldoende
<i>Programma</i>		
1.1 Samenhang	•	
1.2 Maatwerk		•
<i>Leren in de onderwijsinstelling</i>		
1.3 Didactisch handelen*	•	
1.4 Leertijd	•	
1.5 Leeromgeving	•	
<i>Begeleiding</i>		
1.6 Intake & plaatsing	•	
1.7 Studieloopbaanbegeleiding*	•	
1.8 Zorg	•	
<i>Leren in de beroepspraktijk</i>		
1.9 Beroepspraktijkvorming*	•	

Gebied 2: Examinering en diplomering	Voldoende	Onvoldoende
2.1 Exameninstrumentarium*	•	
2.2 Afname en beoordeling*	•	
2.3 Diplomering*	•	

Gebied 3: Opbrengsten	Voldoende	Onvoldoende
3.1 Rendement	•	

Gebied 4: Kwaliteitsborging		Voldoende	Onvoldoende
4.1	Sturing *		•
4.2	Beoordeling *	•	
4.3	Verbetering en verankering *		•
4.4	Dialogo en verantwoording	•	

Gebied 5: Naleving wettelijke vereisten		Voldoet	Voldoet niet
5.1	Naleving wettelijke vereisten	•	

De aspecten met een * zijn kernaspecten, zie bijlage I voor normering per gebied.

Beschouwing

Algemeen

Ondanks de recessie de afgelopen jaren in de bouw wist het team met gedrevenheid en inspanning studenten aan zich te binden. De krimp in studentenaantal wist men om te buigen in stabilisatie. Er is doeltreffend ingespeeld op het verminderde aantal studenten door een ontschotting tussen de vakken en de plaatsing in de lesruimte van de werkplekken van de docenten.

Onderwijsproces

Het onderwijsproces beoordelen we als voldoende. Aan alle kernaspecten is voldaan. Er is echter niet voldaan aan het aspect maatwerk.

Het programma kent voldoende samenhang maar biedt onvoldoende maatwerk. De trajectmap van Fundeon is leidend als lesmethode voor de beroepsgerichte vakken. De eerste stappen om de generieke vakken (Nederlands, rekenen en loopbaan en burgerschap) meer aan te laten sluiten op het beroep, zijn gezet. Dat is een positieve ontwikkeling.

De gehanteerde lesmethoden en programmering bieden de mogelijkheid om studenten in eigen tempo de leerstof te verwerken. Wij hebben tempoverschil tussen de afzonderlijke studenten waargenomen. Maatwerk beoordelen wij echter toch als onvoldoende. Mogelijkheden voor differentiatie, met name versnelling, als onderdeel van maatwerk stimuleert het docententeam namelijk niet actief. Een groot deel van de studenten heeft als vooropleiding vmbo-kader profiel Bouwen, wonen en interieur (BWI), dat voorbereidt op instroom in mbo-opleidingen op niveau 3 en 4. Het beleid en de aanpak van de instelling bij deze opleiding, is dat studenten echter standaard instromen op de niveau 2 opleiding Timmerman. Van de instelling mag verwacht worden dat zij actief maatwerk, verdieping of versnelling stimuleert, ook als er arbeidsmarktproblematiek speelt. Dit is echter niet het geval. Het tempo en de inhoud is gericht op de standaard en laat dus kansen liggen.

Het didactisch handelen, de leertijd en leeromgeving beoordelen we als voldoende. Het leer- en werkklimaat is te typeren als positief, respectvol en veilig. Er zijn korte lijnen binnen het docentteam en met de leidinggevende, er wordt constructief samengewerkt.

De docenten worden door de studenten als toegankelijk en vakkundig ervaren. Het docententeam zoekt actief naar een meer gevarieerde didactische aanpak middels aanvullende groepsinstructies. Dit ter afwisseling, ter stimulering van interactie tussen de studenten en ter verdieping van de ervaringen die in de beroepspraktijk zijn opgedaan. Voor de onderdelen Nederlands en rekenen volgt de student een individueel traject dat aansluit op het beginniveau van de student. Het vak loopbaan en burgerschap is met name interactief in groepen vormgegeven.

De studenten ontvangen voldoende feedback op leeractiviteiten en leerresultaten.

Wat daaraan ondersteunend werkt is de bewuste keuze van het team om de werkplek van de docenten midden in de leerruimte te situeren. Daardoor zijn zij de gehele lesdag actief beschikbaar voor het beantwoorden van vragen en voor begeleiding van de studenten bij het zelfstandig werken.

De leeromgeving biedt adequate materiële voorzieningen. In de leerruimte zijn meerdere groepen actief, in het algemeen ervaren de studenten dit niet als storend. Echter bij het maken van individuele toetsen, ervaren sommige studenten dit als storend. Dit is een aandachtspunt, de instelling is op zoek naar een oplossing hiervoor.

De intake en plaatsing, de studieloopbaanbegeleiding en de zorg beoordelen we als voldoende. Wel hebben wij aanmerkingen op de onderdelen plaatsing en de studieloopbaanbegeleiding. De intake vindt zorgvuldig plaats conform de werkwijze van ROC Friese Poort. Er is een intensieve samenwerking en uitwisseling met het vmbo. Echter zoals wij eerder constateerden bij maatwerk, is plaatsing van de student op het juiste niveau op basis van de genoten vooropleiding momenteel niet in alle gevallen passend.

Als basis voor de invulling van de studieloopbaanbegeleiding heeft het docententeam duidelijk oog voor de persoonlijke omstandigheden en de leerontwikkeling van de student, zowel tijdens de lesdag als in de beroepspraktijk. Wekelijks bespreekt het team bijzonderheden met betrekking tot studenten en legt dit beknopt vast in de teamverslagen. Gezien de kleine groep studenten ervaart het team dit als afdoende. Echter deze wijze van opzet van studiebegeleiding kent afbreukrisico zodra de omvang van de groep toeneemt en er meerdere docenten betrokken zijn.

Van een studentvolgsysteem waarbij overdraagbaar, systematisch en transparant op basis van vastgestelde criteria de ontwikkeling van de student te volgen is, is nu geen sprake. Dit zien wij als een duidelijk ontwikkelingspunt voor dit team.

Daarnaast verdient de begeleiding van de planning van de leeractiviteiten van de afzonderlijke student specifiekere aandacht. Van de studenten wordt veel zelfstandigheid gevraagd in het plannen van hun leeractiviteiten. Niet alle studenten zijn daar voldoende vaardig in. In begeleiding van de planning van de student is nog winst te behalen. De begeleiding kan proactiever, zowel bij het opstellen, het volgen van de planning als het stimuleren van het behalen van de planning.

De beroepspraktijkvorming beoordelen we als voldoende. De meeste studenten hebben voor de beroepspraktijkvorming een plaats bij hetzelfde opleidingsbedrijf. Studenten geven aan dat zij een adequate begeleiding ervaren en voldoende ruimte krijgen om te leren.

Indien zij een bepaalde taak niet kunnen oefenen of uitvoeren in het bedrijf waar zij werken, krijgen ze de gelegenheid de ervaring in een ander bedrijf of in de werkplaats van het opleidingsbedrijf op te doen. De basisstructuur voor de beroepspraktijkvorming wordt geboden door de trajectmap van Fundeon. De werkwijze is de studenten helder. De vakdocent bezoekt met regelmaat de student in de praktijk, er worden voortgangsgesprekken gehouden en vastgelegd. De studenten zijn tevreden over aandacht en begeleiding van de instelling.

Examinering en diplomering

De examinering en diplomering beoordelen we als voldoende. Aan alle aspecten is voldaan. Het oordeel voor de instellingsexamens Nederlandse taal tellen in studiejaar 2014-2015 nog niet mee in het eindoordeel van de inspectie over de examenkwaliteit van de opleiding.

Het exameninstrumentarium voldoet, omdat het aansluit op de uitstroomeisen en voldoet aan de toetstechnische eisen. Het exameninstrumentarium betreft ingekocht materiaal, zowel voor het beroepsgerichte deel (ingekocht bij Fundeon) als voor Nederlands (ingekocht bij Deviant en ICE). Dit materiaal is eerder door de inspectie beoordeeld en door ons als voldoende beoordeeld. Alle ingekochte examenproducten worden ongewijzigd ingezet.

De examenprocessen van afname en beoordeling verlopen voldoende deugdelijk. De praktijktoetsen worden beoordeeld door de leermeester van het bedrijf waar de student werkt. De teken- en theorietoetsen door de vakdocenten.

De examenadviseurs van Fundeon bezoeken steekproefsgewijs praktijkexamens. De vakdocent van de instelling gaat per cursusjaar 2014-2015 tevens minimaal twee praktijkexamens mee beoordelen en tevens worden twee praktijkexamens in simulatie op de instelling afgenomen. Hiermee geeft de instelling een verdere invulling van haar verantwoordelijkheid omtrent de afname en beoordeling, in aanvulling op de diensten die bij examenleverancier Fundeon worden ingekocht. De docent Nederlands neemt in bijzijn van de vakdocent het examenonderdeel spreken af. Bij dit examenonderdeel brengt men de aansluiting met de beroepspraktijk aan. Het examenonderdeel gesprekken voeren neemt de docent Nederlands solo af. Dit solistisch afnemen vormt een risico voor de betrouwbaarheid van de beoordeling.

De diplomering is voldoende deugdelijk en geborgd. De subexamencommissie hanteert een deugdelijke procesgang rondom de diplomering. De commissie controleert steekproefsgewijs de examendossiers en woont steekproefsgewijs theorie-examens bij. Zij is nog zoekende in de onderbouwing van de systematiek op basis waarvan zij toeziet op het examenproces.

De subexamencommissie werkt aan een verdere versteviging van haar rol binnen de vernieuwde structuur van de examenorganisatie.

Opbrengsten

De opbrengsten zijn voldoende, omdat het jaarresultaat (84,8 procent) en het diplomaresultaat (96,3 procent) boven de norm liggen.

Voor deze beoordeling, gebaseerd op de BRON-gegevens 2013-2014 zijn de resultaten van de bc210, niveau 2 gebruikt. In bijlage II staan de opleidingen die betrokken zijn bij het bepalen van de opbrengsten.

Kwaliteitsborging

De kwaliteitsborging beoordelen we als onvoldoende, omdat niet voldaan is aan de aspecten sturing en verbetering en verankering. Hierna volgt een toelichting per aspect.

De sturing beoordelen we als onvoldoende. Er is een teamplan, echter het team heeft weinig binding met het teamplan. Het teamplan vormt geen wezenlijk onderdeel van de sturing.

Het plan heeft weliswaar raakvlak met het vestigingsplan wat betreft het onderdeel Focus op vakmanschap en ligt in lijn met het domeinplan, maar het teamplan is zeer beperkt van opzet en kent weinig diepgang. De koppeling tussen activiteit en beoogd effect is minimaal aanwezig, doelen zijn weinig 'smart'.

Specifieke doelen en sturingsinformatie ten aanzien van de onderzochte opleiding vermeldt het teamplan niet, de informatie is weinig toegespitst op de onderscheidende opleidingen of leerwegen. Immers per opleiding of leerweg kan een nuance aan de orde zijn in aanpak en beoogd resultaat. Dat bleek ook uit de gehouden zelfevaluatie in maart 2014, de conclusies hiervan zijn echter niet vertaald naar het teamplan. Wat positief is, is dat er in het teamplan aandacht is voor de generieke vakken.

De continuïteit is gewaarborgd echter gezien de kleine omvang van het team kwetsbaar.

De beoordeling beoordelen we als voldoende, maar met diverse aandachtspunten.

Het team heeft in 2014 een zelfevaluatie uitgevoerd. In 2014 heeft een interne audit van domein bouw-infra plaatsgevonden waarbij een onafhankelijk deskundige is betrokken. De tevredenheid van studenten monitort men via de landelijke Job-monitor en de EBP-enquêtes. De EBP-enquêtes ziet men als belangrijkste middel om te monitoren. Het periodieke medewerkers-tevredenheidsonderzoek is onder andere de monitor voor de tevredenheid van docenten. De tevredenheid van het beroepenveld wordt niet systematisch vastgesteld, informatie wordt met name verkregen via contacten met de leerbedrijven tijdens begeleiding van de student tijdens de beroepspraktijkvorming. De uitkomsten van monitoring gebruikt het team weliswaar, maar dat zou veel sterker kunnen om de kwaliteit van het onderwijs te beoordelen. De zelfevaluatie biedt op punten een resultaatgericht beeld. Op andere punten is de zelfevaluatie meer beschrijvend. Door meer te richten op resultaat en effect van de uitvoering, ontstaat een betere verankerde relatie met de teamplannen/verbeteracties en de sturing.

De verbetering en verankering beoordelen we als onvoldoende. Het is onvoldoende zichtbaar dat het team actief op basis van evaluatie en verkregen informatie via monitoring samenhangende verbetermaatregelen neemt.

Analyses van bijvoorbeeld resultaten van de Job-monitor ontbreken, als het team een mindere score niet herkent vindt geen verder onderzoek plaats maar wordt het als een feit gezien.

In plaats van dat het team een zorgvuldige oorzakenanalyse start op basis van de scores. Ook de gehouden zelfevaluatie heeft niet aantoonbaar geleid tot een systematische verbeteraanpak. We zien dat het zelfkritisch vermogen van het team beperkt is en dat daardoor de mogelijkheid van samenhangende systematische kwaliteitszorg door het team onvoldoende worden benut.

Wat betreft deskundigheidsbevordering, hier is veel aandacht voor. De docenten waarderen de mogelijkheden die de Friese Poort academie biedt, al is het soms lastig gezien de kleine omvang van het team om er tijd vrij voor te maken. De opleidingsmanager voert lesobservaties uit ter bevordering van de deskundigheid en bewustwording van het docententeam. Dit heeft een positief effect.

De dialoog en verantwoording beoordelen we als voldoende. Er is een dialoog met studenten, het studentenpanel van bouw-infra wordt hiervoor benut. Daarnaast investeert men in het onderhouden van goede en open contacten met studenten en daarin de dialoog aan te gaan, men denkt daardoor te weten wat er speelt. Een aandachtspunt betreft een betere spreiding over bol, bbl en alle klassen bij het ophalen van informatie bij studenten en vervolgens ook de terugkoppeling breder te organiseren. Zo missen de bbl studenten nu informatie over de dialoog met studenten. Er is naast een studentenpanel ook een ouderpanel actief. Een enquête bij bpv-bedrijven was lopende ten tijde van het onderzoek.

Wettelijke vereisten

De opleiding voldoet aan de onderzochte wettelijke eis(en), omdat voor zover onderzocht is vastgesteld dat de bepalingen zijn nageleefd.

Schoolkosten/wettelijke bijdragen

De opleiding voldoet aan de eisen gesteld in artikel 8.1.4 van de WEB.

4.3 ICT-medewerker (Medewerker beheer ICT)

Het kwaliteitsonderzoek bij ICT-medewerker (Medewerker beheer ICT), 95070, niveau 3, bbl, locatie Leeuwarden heeft geleid tot de volgende oordelen:

Kwaliteitsgebied		Goed	Voldoende	Onvoldoende	Slecht
1	Onderwijsproces		•		
2	Examinering en diplomering				•
3	Opbrengsten		•		
4	Kwaliteitsborging			•	

Kwaliteitsgebied		Voldoet	Voldoet niet
5	Naleving wettelijke vereisten	•	

Gebied 1: Onderwijsproces		Voldoende	Onvoldoende
<i>Programma</i>			
1.1	Samenhang		•
1.2	Maatwerk	•	
<i>Leren in de onderwijsinstelling</i>			
1.3	Didactisch handelen*	•	
1.4	Leertijd	•	
1.5	Leeromgeving	•	
<i>Begeleiding</i>			
1.6	Intake & plaatsing	•	
1.7	Studieloopbaanbegeleiding*	•	
1.8	Zorg	•	
<i>Leren in de beroepspraktijk</i>			
1.9	Beroepspraktijkvorming*	•	

Gebied 2: Examinering en diplomering		Voldoende	Onvoldoende
2.1	Exameninstrumentarium*		•
2.2	Afname en beoordeling*		•
2.3	Diplomering*		•

Gebied 3: Opbrengsten		Voldoende	Onvoldoende
3.1	Rendement	•	

Gebied 4: Kwaliteitsborging		Voldoende	Onvoldoende
4.1	Sturing *		•
4.2	Beoordeling *		•
4.3	Verbetering en verankering *		•
4.4	Dialogoog en verantwoording	•	

Gebied 5: Naleving wettelijke vereisten		Voldoet	Voldoet niet
5.1	Naleving wettelijke vereisten	•	

De aspecten met een * zijn kernaspecten, zie bijlage I voor normering per gebied.

Beschouwing

Algemeen

Onderdeel van het team Doorstroomtrajecten Defensie en Zakelijke dienstverlening Continu is het deelteam Defensie ICT. Dit team is speciaal gericht op bedrijfsgerichte trajecten voor Defensie. Voor de ontwikkeling van onderwijs en afstemming met de opdrachtgever is ROC Friese Poort, met zes andere roc's, vertegenwoordigd in het zogeheten Paars Partnerschap. Dit samenwerkingsverband heeft als doel de door- en uitstroom van het Defensiepersoneel te bevorderen en de onderwijsproducten ten aanzien van kwalificering van personeel beter aan te laten sluiten op de behoeften van Defensie en het bedrijfsleven. In dat kader verzorgt dit team onder andere de opleiding Medewerker ICT-beheer (niveau 3). Door de eisen die de operationele inzetbaarheid van defensiemedewerkers vraagt heeft men een systematiek ontwikkeld die een grote mate van flexibiliteit combineert met opleiden voor het diploma. Hierbij worden zowel de belangen van Defensie, de student als de opleiding gediend.

Het onderwijs aan deze volwassen doelgroep appelleert sterk aan de zelfstandigheid en discipline van de student en rendeert niet alleen in een mbo-diploma, maar vervult ook een maatschappelijke behoefte. De doelgroep heeft - om verschillende redenen - nog niet eerder een startkwalificatie gehaald. De trajecten van dit team beantwoorden aan deze maatschappelijke behoefte en zorgt daarnaast voor arbeidsmobiliteit.

Het deelteam opereert vrij zelfstandig deels op de locatie Leeuwarden van Friese Poort en deels op de defensielocatie(s).

Onderwijsproces

Het onderwijsproces beoordelen we als voldoende. Aan alle kernaspecten is voldaan. Er is echter niet voldaan aan het aspect samenhang. Daarnaast zijn er belangrijke aandachtspunten ten aanzien van studieloopbaanbegeleiding en de beroepspraktijkvorming.

De samenhang van het programma is onvoldoende. Dit komt door de programmering van de beroepspraktijkvorming (bpv) in relatie tot de lesweken; de samenhang tussen de kerntaken en werkprocessen uit het kwalificatiedossier is onvoldoende vormgegeven in de beroepspraktijk en is niet afgestemd op de lesweken. Het komt daardoor voor dat het geleerde uitsluitend tijdens de lesweken wordt geoefend en niet meer tijdens de bpv. Ook is er tijdens de lesweken geen terugkoppeling over de voorgaande bpv-periode noch bereidt de lesweek concreet voor op een volgende (inhoudelijke) praktijkperiode.

De opzet en programmering van de lesweken sluit wel aan bij het kwalificatiedossier en is uitermate flexibel opgezet, passend bij de wensen en mogelijkheden van de specifieke doelgroep.

We beoordelen maatwerk voldoende, omdat het programma qua opzet en uitvoering rekening houdt met de verschillen tussen studenten in vooropleiding, capaciteiten en vorderingen. Dit is zichtbaar in de flexibele opzet/ programmering van de lesweken. Het maatwerk komt ook tot uitdrukking in de lessen. Er is sprake van differentiatie en docenten maken effectief gebruik van verschil aan ervaring van de student tijdens de lessen. Naast studenten voor de onderzochte opleiding sluiten er - onder andere voor de generieke vakken - ook studenten aan van de niveau 4 opleiding of logistieke opleidingen. Ook hier zien we dat docenten hier passend mee omgaan en studenten op hun eigen niveau kunnen bedienen. Er is voldoende ruimte voor verkorting dan wel passende verlenging van de studieduur; er wordt tijdens de lessen ingespeeld op niveauverschillen en achtergrond.

Het didactisch handelen, de leertijd en leeromgeving beoordelen we als voldoende. Didactisch handelen voldoet, omdat de lessen gestructureerd zijn, docenten gedurende de lessen beschikbaar zijn voor uitleg en feedback en er tijdens de lessen afwisseling is in praktische oefening en theorie. Ook wordt er zoals eerdergenoemd goed ingespeeld op de niveau- en achtergrondverschillen van de studenten. Studenten zijn tevreden over de wijze van lesgeven van de docenten en waarderen hun deskundigheid. De docenten worden als zeer benaderbaar ervaren en studenten kunnen voor al hun vragen bij hen terecht.

De studieloopbaanbegeleiding beoordelen we als voldoende, omdat deze systematisch is opgezet en afgestemd is op de specifieke doelgroep. In de uitvoering ervan kunnen echter nog wel verbeteringen worden doorgevoerd, dit heeft te maken met afstemming en communicatie tussen student en docent. Zo geeft de algemene informatie in de studiegids de student een voldoende basis. Echter voor de specifieke lesweken heeft de student behoefte aan meer informatie met betrekking tot theorie die alvast bestudeerd kan worden. Hij kan zich zo beter voorbereiden; kennisvergaring hoeft niet alleen plaats te vinden tijdens de lesweken. De ervaren druk - hoewel beheersbaar - tijdens de lesweken neemt zo voor de student iets af. Naast verstrekking en bespreking van deze algemene informatie in de studiegids vindt er met elke student een gesprek plaats waarin een individuele leerroute met lesrooster voor het komende schooljaar wordt opgesteld. Hierin komt de afstemming op de doelgroep specifiek naar voren en wordt rekening gehouden met onder andere militaire oefeningen en uitzendingen.

De afstemming met de individuele student die aandacht behoeft, zou erop gericht moeten zijn tijdens de studie deze planning gezamenlijk te evalueren. Het initiatief hiervoor ligt voornamelijk bij de student. De achtergrond hiervan is dat de docenten de verantwoordelijkheid bij de volwassen student leggen. Studenten begrijpen dit, maar wensen soms meer sturing. Soms is bijsturing nodig, maar weten de docenten dit niet. Studenten regelen nu veelal zaken zelf en zijn daarbij afhankelijk van hun commandanten, die ondanks afspraken soms flexibel met afspraken omgaan. Ook hier zou de studieloopbaanbegeleiding een ondersteunende en meer participerende rol in kunnen vervullen. Voortgangresultaten worden bijgehouden in de Elektronische Leeromgeving (ELO), maar het systeem werkt om verschillende redenen niet goed. De studenten houden nu hun resultaten zelf bij en de docenten ook. Studenten en resultaten worden overwegend informeel besproken. De overdraagbaarheid van gegevens kan een knelpunt vormen. Gelet op het kleine team en de korte lijnen wordt dit risico echter momenteel als beperkt gezien.

De beroepspraktijkvorming beoordelen we als voldoende, omdat er sprake is van een goede voorbereiding en begeleiding op de stageplek. Hierbij wordt wel aangetekend dat de plaatsing aandacht behoeft en dat de begeleiding tekortkomingen laat zien.

De oorzaak van deze aandachtspunten ligt bij de samenhang en programmering van de opleiding zoals hier eerder is toegelicht. Voor de bpv komt dit tot uitdrukking in de bpv-handleiding. De opdrachten hierin zijn beperkt en als algemeen te typeren, bijvoorbeeld een stageverslag en sollicitatiebrief schrijven en een beoordelingsgesprek voeren. De opdrachten zijn beperkt gericht op het leren van en ervaring opdoen met de inhoud van kerntaken en werkprocessen. Daartegenover staat dat we, net als bij studieloopbaanbegeleiding, constateren dat studenten wel adequaat worden voorbereid. Zo heeft voorafgaand aan de stage de student een gesprek met de bpv-coördinator, waarbij de opdrachten en werkzaamheden worden doorgesproken en toelichting wordt gegeven op de beoordeling. Soms worden tevens afspraken gemaakt over specifieke opdrachten, maar vervolgens vertoont de begeleiding vanuit school lacunes. Zicht op de voortgang en eventuele bijsturing naar aanleiding van deze opdrachten is niet georganiseerd. Wanneer de student stageloopt, heeft hij de mogelijkheid contact te zoeken met de school. Ook hier ligt de verantwoordelijkheid bij de student. Gevolg is dat bpv-coördinator gedurende de tijd dat de student stageloopt beperkt zicht heeft op voortgang van de student en niet weet of en wanneer er bijsturing gewenst is. Toch blijkt ook hier dat de student soms bijsturing wenst en dat dat in sommige gevallen ook noodzakelijk is als alle opdrachten vroegtijdig zijn afgerond.

Ook het zoeken van een stageplaats is verantwoordelijkheid van de student. Maar zo kan het voorkomen dat een student geen passende stageplek heeft binnen defensie, dat het hem niet lukt om een stageplek buiten defensie te vinden of dat een commandant te weinig coöperatief is. Het team moet in dat geval een rol spelen bij het vinden van een bpv-plaats. Dit gebeurt echter in onvoldoende mate.

Over de begeleiding door het stagebedrijf zijn zowel studenten als docenten tevreden. Daarbij baseert het team zich voornamelijk op de gesprekken die de bpv-coördinator aan het einde van de stage voert met de student en de bpv-evaluatie aan het einde van iedere stage.

Examinering en diplomering

De examinering en diplomering beoordelen we als slecht omdat zowel het exameninstrumentarium als de afname en beoordeling tekortkomingen laat zien. Daarbij heeft de subexamencommissie onvoldoende zicht op uitvoering van examinering waardoor er geen sprake is van deugdelijke en geborgde examinering. Het oordeel voor de instellingsexamens Nederlandse taal tellen in studiejaar 2014-2015 nog niet mee in het eindoordeel van de inspectie over de examenkwaliteit van de opleiding.

Het exameninstrumentarium voldoet niet, omdat de relatie van opdrachten en beoordelingscriteria met kerntaken, werkprocessen en prestatie-indicatoren van het kwalificatiedossier ontbreekt. De instelling heeft die relatie ook niet zelf benoemd of verantwoord. Voor het onderzoek hebben we deze relatie wel onderzocht. Daarbij bleek dat (enkele) werkprocessen herkenbaar aanwezig zijn in deze opdrachten, met uitzondering van de werkprocessen 1.4 en 2.2. Daarnaast is bij 7 van de 26 opdrachten echter geen duidelijke relatie met een bijbehorend werkproces aanwezig. Bij andere werkprocessen verschilt het aantal opdrachten. Hieruit blijkt een onevenwichtige en onvolledige dekking van het kwalificatiedossier.

Opdrachten - die konden worden gerelateerd aan werkprocessen - zijn inhoudelijk voldoende passend, zijn praktijkgericht en toetsen kennis, houding en vaardigheden, maar vormen meer een aantal losse (ontwikkelingsgerichte) toetsen dan een samenhangende en meer integrale toetsing van de beheersing van werkprocessen.

Voorts blijkt dat er geen cesuur per kerntaak en geen cesuur per werkproces is benoemd. Omdat er geen relatie benoemd is tussen werkprocessen en opdrachten, kan de vraag 'Hoe leidt het behalen van een opdracht voor het oordeel over het werkproces?' niet worden beantwoord.

Dit heeft ook te maken met de wijze van beoordelen. Op de beoordelingsformulieren bij de opdrachten zijn de beoordelingscriteria niet opgenomen en ook de bepaling dat aan '7 tot 8' criteria moet worden voldaan waarborgt de eenduidigheid van de beoordeling niet. Ook het feit dat sommige opdrachten door twee studenten samen moet worden uitgevoerd komt niet tot uitdrukking in de beoordelingswijze. Daarnaast zijn de tien beoordelingscriteria geldig voor alle opdrachten. Hierdoor wordt er geen rekening gehouden met het feit dat er voor verschillende werkprocessen - waar een of meer opdrachten een specifieke invulling van zijn - verschillende prestatie-indicatoren in het kwalificatiedossier zijn opgenomen. Daarmee is de beoordeling niet geënt op de eisen uit het kwalificatiedossier.

Het exameninstrumentarium voor Nederlands sluit voldoende aan op de uitstroomeisen, maar kent wel verbeterpunten. Het materiaal voldoet niet aan de toetstechnische eisen.

Voor het examenonderdeel Nederlands worden de taalvaardigheden lezen en luisteren ingekocht. Dit materiaal is voldoende. De examens voor de overige taalvaardigheden worden door de instelling zelf geconstrueerd. De kwaliteit hiervan is onvoldoende. Op zich zijn de essentiële onderdelen opgenomen, maar de uitwerking ervan is erg summier. De opzet van het examen gaat ervan uit dat deze taalvaardigheden zijn geïntegreerd het beroepsgerichte examen. In de kandidatenversie is echter geen enkele verwijzing naar een opdracht of beoordeling van de taalvaardigheden opgenomen. In de beoordelaarsversie zijn deze wel opgenomen, zij het erg beperkt. De opdracht voor schrijven is echter onvoldoende uitgewerkt, zodat onduidelijk is wat van de student verwacht kan worden. Er zou meer aandacht uit moeten gaan naar het inhoudelijk aansluiten van de taalopdracht op de beroepsgerichte opdracht. Ook moet de beoordeling voor zowel de taalvaardigheid als het beroepsgerichte deel voor de student helder zijn.

De examenprocessen van afname en beoordeling voldoen niet, omdat de beoordeling onvoldoende deugdelijk verloopt. De afname is - ook al wordt het examen volledig in simulatie uitgevoerd - authentiek en voldoende. De betrouwbaarheid van de beoordeling laat echter belangrijke tekortkomingen zien. Hoewel er sprake is van twee beoordelaars is de beoordeling op geen enkele wijze verantwoord anders dan een eindoordeel per werkproces. Het is daardoor onduidelijk en niet herleidbaar hoe de beoordelaars tot het oordeel zijn gekomen en of er sprake is van een gelijkwaardige beoordeling. Oordelen bij de opdrachten ontbreken of zijn niet onderbouwd. Het beoordelingsvoorschrift is hier mogelijk debet aan.

Voorts blijkt uit de examendossiers dat veel opdrachten - in tegenstelling tot de opdracht dat alle opdrachten moeten worden gedaan - niet zijn uitgevoerd en/of beoordeeld.

De diplomering voldoet niet, omdat deze onvoldoende geborgd is. De diplomering is onvoldoende, omdat de invulling van de verantwoordelijkheid van de examencommissie hiaten laat zien. De subexamencommissie heeft onvoldoende zicht op de kwaliteit van de uitvoering van het examen. Hoewel er instrumenten zijn die deze verantwoordelijkheid moeten ondersteunen, laat de praktijk zien dat deze niet adequaat zijn. Zo blijken zowel de verificatie als de steekproefsgewijze dossiercontrole louter procesmatige en volledigheidscntroles. Een inhoudelijke toetsing of beoordeling of het examen is afgenomen en beoordeeld zoals beoogd, maakt hier geen deel van uit. Voorts blijkt dat onduidelijkheden of onvolkomenheden in dossiers niet leiden tot opmerkingen aan of door de subexamencommissie.

De subexamencommissie heeft formeel geen verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het examenproduct, deze ligt bij het domein. Het is ons opgevallen dat er geen communicatie over dit toetsproduct is geweest tussen domein en subexamencommissie. Daarnaast is gebleken dat de opdrachten - die een noodzakelijke en specifieke invulling zijn van het format dat bij een examenleverancier is ingekocht - niet intern door de vaststellingscommissie van het domein zijn vastgesteld.

Ten aanzien van de deskundigheid van bij examinering betrokken functionarissen - met name beoordelaars - verlaat de examencommissie zich op gevolgde scholing. Toetsing of de uitvoering van beoordeling adequaat is, wordt niet vastgesteld. De examendossiers die daar een bijdrage aan zouden kunnen leveren bieden zowel inhoudelijk als procesmatig onvoldoende houvast daarvoor.

De subexamencommissie heeft echter wel initiatieven om - nu de nieuwe examenorganisatie operationeel is - de systematische bijwoningen weer op te pakken. De opzet daartoe oogt gedegen en kan bijdragen aan de invulling van de verantwoordelijkheid van de subexamencommissie.

Opbrengsten

De opbrengsten zijn voldoende, omdat het jaarresultaat (68,1 procent) en het diplomaresultaat (68,5 procent) boven de norm liggen.

Voor deze beoordeling, gebaseerd op de BRON-gegevens 2013-2014 zijn de resultaten van de bc008, niveau 3 gebruikt. In bijlage II staan de opleidingen die betrokken zijn bij het bepalen van de opbrengsten.

Kwaliteitsborging

De kwaliteitsborging beoordelen we als onvoldoende, omdat niet voldaan is aan de aspecten sturing, beoordeling en verbetering en verankering.

De sturing beoordelen we als onvoldoende. De plannen zijn weinig specifiek en sluiten onvoldoende aan bij gehanteerde informatiebronnen. Wel zichtbaar is dat onder ander het vestigingsplan en de zelfevaluatie als bron zijn gebruikt voor de inhoud van het teamplan, maar de uitwerking ervan naar het team mist specificatie. Het meest opvallend daarbij is dat het beoogde effect - het waarom van genoemde resultaten - ontbreekt en ook de wijze waarop realisatie plaats gaat vinden (plan van aanpak) beperkt is beschreven. Bij periodieke evaluatie van het plan, hetgeen positief te noemen is, wordt hierdoor de mogelijkheid van reflectie beperkt en de noodzaak van eventuele bijstelling moeilijker vastgesteld. Dit blijkt ook uit de beperkte statusupdates in het plan. Bij het teammanagement is er wel kennis van achtergrond van bepaalde resultaten, maar in onder andere de statusupdate is hier geen relatie mee te leggen.

De beoordeling beoordelen we als onvoldoende. Kwantitatieve en kwalitatieve gegevens over de onderwijspraktijk en de ontwikkelingen zijn beperkt beschikbaar. Dat wil niet zeggen dat er geen gegevens worden verzameld. Als positief zijn te benoemen de lesweekevaluatie en de verbeteringen die daaruit voortvloeien. Opmerkingen worden veelal voor aanvang van de volgende lesweek opgepakt. Anderzijds is de - binnen het ROC Friese Poort gebruikelijke - EBP geen onderdeel van de werkwijze om systematisch informatie te verzamelen. Ook was de representativiteit van andere evaluaties naar de mening van het team beperkt. Daarnaast is de zelfevaluatie van het team beschrijvend van aard en deze is daardoor weinig specifiek en kritisch, terwijl het voor dit team wel een van de belangrijkste inputbronnen is voor het nieuwe teamplan.

De verbetering en verankering beoordelen we als onvoldoende. De kern van de kwaliteitsborging heeft nog niet de kracht om bij te dragen aan zelfstandige bewaking en borging van de kwaliteit. Er zijn verantwoordelijkheden beschreven, maar deze zijn nog onvoldoende effectief in de organisatie verankerd.

Wel constateren wel dat er gerichte verbeteracties zijn genomen, zoals hiervoor is aangegeven. Dit betreft directe verbeteringen, vaak op kleine schaal, die uiteraard ook bijdragen aan de ontwikkeling van kwaliteit.

Echter, de samenhang van bevindingen, gegevensanalyse en eigen beoordelingen leiden nog niet tot gerichte en samenhangende verbeteracties.

De dialoog en verantwoording beoordelen we als voldoende. Er zijn diverse overlegvormen, zowel intern - onder andere (deel)teamvergadering - als extern - onder andere Paars Partnerschap -, die bijdragen aan informatievoorziening, ontwikkeling en kwaliteitsborging. Met name de gesprekken in het kader van Paars Partnerschap vervullen deze functie. Er is sprake van verantwoording en afspraken voor verdere ontwikkeling of verbreding van onderwijsactiviteiten. De interne dialoog - met name met studenten - over de kwaliteit van onderwijs kan een impuls gebruiken gelet op de constatering over studieloopbaan- en bpv-begeleiding. Ook de EBP kan hier verder aan bijdragen.

Wettelijke vereisten

De opleiding voldoet aan de onderzochte wettelijke eis(en), omdat voor zover onderzocht is vastgesteld dat de bepalingen zijn nageleefd.

Schoolkosten/wettelijke bijdragen

De opleiding voldoet aan de eisen gesteld in artikel 8.1.4 van de WEB.

4.4 Applicatie- en mediaontwikkeling (Applicatieontwikkelaar)

Het kwaliteitsonderzoek bij Applicatie- en mediaontwikkeling (Applicatieontwikkelaar), 95311, niveau 4, bol, locatie Emmeloord heeft geleid tot de volgende oordelen:

Kwaliteitsgebied	Goed	Voldoende	Onvoldoende	Slecht
1 Onderwijsproces		•		
2 Examinering en diplomering			•	
3 Opbrengsten		•		
4 Kwaliteitsborging		•		

Kwaliteitsgebied	Voldoet	Voldoet niet
5 Naleving wettelijke vereisten	•	

Gebied 1: Onderwijsproces	Voldoende	Onvoldoende
<i>Programma</i>		
1.1 Samenhang	•	
1.2 Maatwerk	•	

Gebied 1: Onderwijsproces		Voldoende	Onvoldoende
<i>Leren in de onderwijsinstelling</i>			
1.3	Didactisch handelen*	•	
1.4	Leertijd	•	
1.5	Leeromgeving	•	
<i>Begeleiding</i>			
1.6	Intake & plaatsing	•	
1.7	Studieloopbaanbegeleiding*	•	
1.8	Zorg	•	
<i>Leren in de beroepspraktijk</i>			
1.9	Beroepspraktijkvorming*	•	

Gebied 2: Examinering en diplomering		Voldoende	Onvoldoende
2.1	Exameninstrumentarium*		•
2.2	Afname en beoordeling*		•
2.3	Diplomering*	•	

Gebied 3: Opbrengsten		Voldoende	Onvoldoende
3.1	Rendement	•	

Gebied 4: Kwaliteitsborging		Voldoende	Onvoldoende
4.1	Sturing *	•	
4.2	Beoordeling *	•	
4.3	Verbetering en verankering *	•	
4.4	Dialogo en verantwoording	•	

Gebied 5: Naleving wettelijke vereisten		Voldoet	Voldoet niet
5.1	Naleving wettelijke vereisten	•	

De aspecten met een * zijn kernaspecten, zie bijlage I voor normering per gebied.

Beschouwing

Algemeen

Het afgelopen schooljaar zijn er grote inspanningen verricht om de opleiding te verbeteren, aanleiding hiervoor waren de lage rendementen; dit gebeurde in een effectieve dialoog met zowel bedrijfsleven als studenten. De student heeft een centrale plaats gekregen binnen de opleiding. Hiervan zijn duidelijke voorbeelden zichtbaar zoals bij het maatwerk, waar goede versnellingsmogelijkheden bestaan, de aanpassing van het curriculum en de samenhang tussen de vakken. Rondom de examinering is echter een verbeteringslag noodzakelijk.

Onderwijsproces

Het onderwijsproces beoordelen we als voldoende. Aan alle aspecten is voldaan.

Het programma kent voldoende samenhang en biedt voldoende maatwerk. Het docententeam heeft met krachtige inspanning het curriculum de afgelopen jaren aangepast en opnieuw afgezet tegen het kwalificatiedossier. Bedrijven en studenten zijn daarbij betrokken geweest. De samenhang tussen de vakken is versterkt. Samenwerking en uitwisseling tussen vakdocenten onderling en tussen vakdocenten en AVO-docenten is geïntensiveerd. Ook verzorgen medewerkers uit bedrijven gastlessen, zodat de meest actuele ontwikkelingen binnen het vakgebied aan bod komen. De studenten ervaren het programma als passend en duidelijk. De instelling is bezig de generieke vakken (Nederlands, Engels, rekenen en loopbaan en burgerschap) meer aan te laten sluiten op het beroep. Voor lessen van loopbaan en burgerschap gebruikt de vestiging zelf ontwikkeld lesmateriaal met de naam 'Routeplanner'. Leren leren en persoonlijke ontwikkeling staan hierin centraal. Studenten zijn er enthousiast over, het geeft ze meer inzicht in gedrag van zichzelf en de ander en werkt motiverend in de studiehouding.

Het bieden van maatwerk is een sterk punt bij deze opleiding. De instelling biedt mogelijkheden voor vertragen en versnellen van de opleiding. Bij opdrachten zijn verdiepingsopdrachten beschikbaar. Mogelijkheden voor differentiatie, met name versnelling, stimuleert het team actief. Student en docent bespreken de mogelijkheden en stellen gezamenlijk een planning op. Diverse studenten hebben de driejarige opleiding in twee jaar gevolgd. De proeve van bekwaamheid kan de student op ieder moment van het jaar (gekoppeld aan de beroepspraktijkvorming) afleggen.

Het didactisch handelen, de leertijd en leeromgeving beoordelen we als voldoende. Het leerklimaat is te typeren als positief, respectvol en veilig. De lessen kennen gevarieerde werkvormen. De docenten volgen de individuele leervorderingen zorgvuldig, de elektronische leeromgeving (ELO) wordt hierbij volop benut.

In ons gesprek met de studenten, waren de studenten unaniem tevreden over de toegankelijkheid en vakkundigheid van de docenten en de ondersteuning en begeleiding die zij ontvangen.

Voor de onderdelen Nederlands, Engels en rekenen volgt de student een individueel traject. Loopbaan en Burgerschap wordt interactief in groepen vormgegeven.

De intake en plaatsing, de studieloopbaanbegeleiding en de zorg beoordelen we als voldoende. De intake vindt zorgvuldig plaats.

Er is uitwisseling met het vmbo. Studenten worden vooraf goed geïnformeerd over de studie en de mogelijkheden op de arbeidsmarkt. De studenten hebben frequent een individueel studieloopbaangesprek.

De beroepspraktijkvorming beoordelen we als voldoende. Tijdens de opleiding zijn er twee periodes van beroepspraktijkvorming. Voor de oriënterende periode is een handboek met opdrachten beschikbaar. De studenten geven aan dat zij bij het leerbedrijf een adequate begeleiding in de praktijk ervaren en voldoende ruimte krijgen om te leren. Begeleiding door de instelling is eveneens doeltreffend. De voortgangsgesprekken en het logboek vormen onderdeel van de studieloopbaanbegeleiding en worden vastgelegd in ELO.

Examinering en diplomering

De examinering en diplomering beoordelen we als onvoldoende, omdat niet voldaan is aan de aspecten exameninstrumentarium en afname en beoordeling. Het oordeel voor de instellingsexamens Nederlandse taal (generieke eisen) tellen vanaf het jaar van centrale examinering mee in het eindoordeel van de inspectie over de examenkwaliteit van de opleiding.

Het exameninstrumentarium voldoet niet, omdat het onvoldoende aansluit op de uitstroomeisen en niet voldoet aan de toetstechnische eisen. Het beroepsgerichte examenmateriaal is zelf ontwikkeld. De vier kerntaken worden geëxamineerd in een proeve van bekwaamheid (pvb) die uit vier onderdelen bestaat. Deze pvb wordt gedurende een periode van 15 weken uitgevoerd op de bpv-plaats. De proeve is als kadertoets vormgegeven en wordt in samenspraak met het bedrijf geformuleerd. De beoordeling gebeurt door de praktijkbegeleider en de schooldocent na een eindpresentatie en reflectiegesprek. De praktijkbegeleider wordt voorafgaand aan de proeve door de docent geïnstrueerd.

De meest recente diplomering heeft aan het eind van het schooljaar 2013-2014 plaats gevonden. Het examendossier van de (enige) examenkandidaat is echter incompleet wegens het verstrijken van de standaardbewaartermijn op de vestiging - in tegenstelling tot de met de mbo-raad gemaakte afspraken. Het gemaakte werk met achterliggende stukken ontbrak in het dossier. Daarom zijn tevens dossiers van recent geëxamineerde, maar nog niet gediplomeerde kandidaten onderzocht.

De dekking voldoet, zoals blijkt uit de uitgevoerde opdrachten, maar dat geldt niet voor de cesuur. In het exameninstrumentarium is aangegeven dat alle werkprocessen voldoende moeten zijn.

Daarbij geldt dat per werkproces 75 procent van de beoordelingsindicatoren voldoende moet zijn, zoals is vermeld in de handleiding voor de praktijkbegeleider. Er is daarbij niet aangegeven welke kritische beoordelingscriteria beslist voldoende moeten zijn. In de beschreven cesuur kan het daarom zo zijn dat het werkproces als voldoende wordt beoordeeld terwijl het beoogde eindresultaat - de essentie van het werkproces - niet behaald is, hierdoor voldoet de cesuur niet.

Het exameninstrumentarium voor Nederlands en Engels sluit aan op de uitstroomeisen en voldoet aan de toetstechnische eisen. Het exameninstrumentarium voor Nederlands betreft materiaal van leverancier ICE. Er is, naast de centrale examinering, sprake van inkoop en de materialen zijn eerder door de inspectie beoordeeld en voldoende bevonden. Dat geldt ook voor de examenproducten voor Engels. Het materiaal, dat eveneens bij ICE wordt ingekocht is eerder door ons als voldoende beoordeeld. Alle ingekochte examenproducten worden ongewijzigd ingezet.

De examenprocessen van afname en beoordeling voldoen niet, omdat deze voor het beroepsgerichte deel onvoldoende deugdelijk zijn verlopen. Er is sprake van diverse tekortkomingen. Zoals hiervoor over het exameninstrumentarium is aangegeven, moeten de omvang en de aard van de uit te voeren pvb-opdrachten in het bedrijf vooraf worden beoordeeld. Gegevens omtrent deze beoordeling ontbreken in de examendossiers, waardoor controle achteraf hiervan niet mogelijk is.

De beoordeling van de uitgevoerde opdrachten vindt plaats door de vakdocent die zowel vaktheorie geeft, de bpv begeleidt en studieloopbaanbegeleider is. In tegenstelling tot hetgeen in het stappenplan bij de proeve is vermeld wordt er niet in alle gevallen een tweede docent bij de beoordeling ingezet. Slechts bij twijfel, ter beoordeling van de betrokken vakdocent, wordt een tweede docent geraadpleegd. Daardoor is er in onvoldoende mate sprake van een objectieve beoordeling en een betrouwbare uitkomst.

De uit te voeren opdrachten binnen de pvb worden achteraf in één keer beoordeeld en niet in een eerder stadium bij voltooiing van de afzonderlijke opdrachten. Dat gebeurt pas na een ingeleverd portfolio en de eindpresentatie met het reflectiegesprek, door de genoemde vakdocent en de praktijkbeoordelaar. Daar komt bij dat de rol van het reflectiegesprek bij de beoordeling onduidelijk is omdat verslaglegging van de gespreksonderwerpen ontbreekt. Ook deze gang van zaken komt de betrouwbaarheid van de beoordeling niet ten goede.

In de examensystematiek dienen beoordelaars niet alleen bij een onvoldoende, maar ook bij een voldoende of goede beoordeling van een werkproces een motivatie te geven. Deze onderbouwing is echter doorgaans summier; een adequate onderbouwing zou het zicht van de examencommissie op de betrouwbaarheid vergroten.

De diplomering is voldoende deugdelijk en geborgd. De besluitvorming diplomering is in orde, deze kent een duidelijke gang van zaken onder verantwoordelijkheid van de subexamencommissie. Deze commissie woont steekproefsgewijs proeves bij en controleert de dossiers op volledigheid. De bevindingen uit een getoond recent observatieverslag van een eindpresentatie en reflectiegesprek onderstrepen overigens de hiervoor genoemde tekortschietende gang van zaken bij de afname en beoordeling. In de verslagen van de subexamencommissie wordt zichtbaar op welke wijze geconstateerde tekorten aan bod komen en hoe vervolgcacties worden uitgezet. Wel merken we op dat ondanks de gevolgde systematiek de tekortschietende gang van zaken bij de afname en beoordeling pas in een laat stadium zichtbaar is geworden.

Opbrengsten

De opbrengsten zijn voldoende, omdat het jaarresultaat (67,4 procent) en het diplomaresultaat (67,4 procent) boven de norm liggen.

Voor deze beoordeling, gebaseerd op de BRON-gegevens 2013-2014 zijn de resultaten van de bc009, niveau 4 gebruikt. In bijlage II staan de opleidingen die betrokken zijn bij het bepalen van de opbrengsten.

Kwaliteitsborging

De kwaliteitsborging beoordelen we als voldoende. Aan alle aspecten is voldaan.

De sturing beoordelen we als voldoende met enkele aandachtspunten. Er is een teamplan, de kern van dit teamplan is de leidraad voor sturing en verbetering. Het team heeft eigen prioriteiten gesteld samen met de opleidingsmanager. De plannen en prioriteiten hebben raakvlak met het vestigingsplan en liggen in lijn met het met het strategisch beleidsplan 'Vakkracht' van de instelling. Specifieke doelen en sturingsinformatie ten aanzien van de onderzochte opleiding vermeldt het teamplan niet, de informatie is weinig toegespitst op de onderscheidende opleidingen. Immers per opleiding kan een nuance aan de orde zijn in aanpak en beoogd resultaat. Wat positief is, is dat er in het teamplan aandacht is voor de generieke vakken. Een aandachtspunt betreft de koppeling tussen activiteit en beoogd effect, deze is niet altijd duidelijk. Het 'smart' formuleren van doelen kan sterker.

De continuïteit is gewaarborgd echter gezien de kleine omvang van het team kwetsbaar.

De beoordeling beoordelen we als voldoende. Het team heeft in 2013 een zelfevaluatie uitgevoerd. In 2013 heeft ook een interne audit van het team plaatsgevonden waarbij een onafhankelijk deskundige is betrokken. De tevredenheid van studenten monitort men via de landelijke Job-monitor en via diverse gesprekken met studenten. Het periodieke medewerkerstevredenheidsonderzoek is onder andere de monitor voor de tevredenheid van docenten. De tevredenheid van het beroepenveld heeft door middel van een uitgebreid tevredenheidsonderzoek bij bpv-instellingen plaatsgevonden. De uitkomsten van monitoring gebruikt het team om onder meer de kwaliteit van het onderwijs te beoordelen. In de zelfevaluatie is dit echter summier of (kort) beschrijvend weergegeven en mist een resultaatgericht beeld. Door meer te richten op resultaat en effect van de uitvoering, ontstaat een betere relatie met de teamplannen en de sturing.

De verbetering en verankering beoordelen we als voldoende. Op basis van de evaluatie formuleert het team passende verbetermaatregelen. Er zijn duidelijke voorbeelden van een verbeteraanpak. Door het team is gericht gewerkt aan verbetering van de opleiding, de lage rendementen in het verleden vormden een duidelijke 'wake-up call'. Er is veel energie gestoken in het verbeteren van de kwaliteit van de opleiding. De mate van verankering is nog mager. Voor doorontwikkeling van de opleiding is toepassing van een systematische en samenhangende kwaliteitscyclus van belang en het verdient aandacht dit in verder te regelen. Er is veel ruimte voor deskundigheidsbevordering. Ook voor het opstellen van de verbeterplannen geldt het aandachtspunt om naast aandacht voor de activiteiten meer aandacht te besteden aan de koppeling tussen de activiteit en meetbaar beoogd effect.

De dialoog en verantwoording beoordelen we als voldoende. Er is een werkende dialoog met studenten, medewerkers en het bedrijfsleven. Vooral de sterke wijze waarop de dialoog met de studenten plaatsvindt, springt er in positieve zin uit. Er heeft een tevredenheidsonderzoek beroepspraktijkvorming plaatsgevonden in 2014, dit heeft geleid tot verbetering. Ook zijn bedrijven betrokken geweest bij de aanpassing van het curriculum. Een onderwijsadviesraad wil nog niet van de grond komen, er zijn plannen deze raad op domeinniveau te starten.

Wettelijke vereisten

De opleiding voldoet aan de onderzochte wettelijke eis(en), omdat voor zover onderzocht is vastgesteld dat de bepalingen zijn nageleefd.

Schoolkosten/wettelijke bijdragen

De opleiding voldoet aan de eisen gesteld in artikel 8.1.4 van de WEB.

4.5 Verzorgende-IG

Het kwaliteitsonderzoek bij Verzorgende IG, 95530, niveau 3, bbl, locatie Sneek heeft geleid tot de volgende oordelen:

Kwaliteitsgebied	Goed	Voldoende	Onvoldoende	Slecht
1 Onderwijsproces		•		
2 Examinering en diplomering		•		
3 Opbrengsten		•		
4 Kwaliteitsborging		•		

Kwaliteitsgebied	Voldoet	Voldoet niet
5 Naleving wettelijke vereisten	•	

Gebied 1: Onderwijsproces	Voldoende	Onvoldoende
<i>Programma</i>		
1.1 Samenhang	•	
1.2 Maatwerk	•	
<i>Leren in de onderwijsinstelling</i>		
1.3 Didactisch handelen*	•	
1.4 Leertijd	•	
1.5 Leeromgeving	•	
<i>Begeleiding</i>		
1.6 Intake & plaatsing	•	
1.7 Studieloopbaanbegeleiding*	•	
1.8 Zorg	•	
<i>Leren in de beroepspraktijk</i>		
1.9 Beroepspraktijkvorming*	•	

Gebied 2: Examinering en diplomering	Voldoende	Onvoldoende
2.1 Exameninstrumentarium*	•	
2.2 Afname en beoordeling*	•	
2.3 Diplomering*	•	

Gebied 3: Opbrengsten		Voldoende	Onvoldoende
3.1	Rendement	•	

Gebied 4: Kwaliteitsborging		Voldoende	Onvoldoende
4.1	Sturing *	•	
4.2	Beoordeling *	•	
4.3	Verbetering en verankering *	•	
4.4	Dialogoog en verantwoording	•	

Gebied 5: Naleving wettelijke vereisten		Voldoet	Voldoet niet
5.1	Naleving wettelijke vereisten	•	

De aspecten met een * zijn kernaspecten, zie bijlage I voor normering per gebied.

Beschouwing

Algemeen

De opleiding wordt verzorgd door een dynamisch team in een goed-geëquipeerde omgeving. De bbl-studenten zijn volwassen en gemotiveerd om succesvol de eindstreep te behalen. Het samenspel tussen docenten en studenten kenmerkt zich door betrokkenheid en een prima onderlinge sfeer.

Onderwijsproces

Het onderwijsproces beoordelen we als voldoende. Aan alle aspecten is voldaan.

Het programma kent voldoende samenhang en biedt voldoende maatwerk. Waar mogelijk wordt, in overleg met de instellingen, het onderricht afgestemd op de behoeften in de praktijk. De planning van de programmering wordt strak gevolgd. Binnen het programma zijn geen mogelijkheden tot versnelling van de opleiding. Op zich zou dat wel noodzakelijk zijn gezien het feit dat de samenstelling van de studentenpopulatie in hoge mate heterogeen is. Toch beoordelen wij maatwerk met een voldoende. In de eerste plaats omdat er op dezelfde locatie een 1-jarig traject wordt gegeven en in de tweede plaats omdat op andere locaties binnen de instelling mogelijkheden zijn om maatwerk voor deze opleiding te realiseren. Zij het dat de afstand voor studenten een belemmering kan zijn.

Het didactisch handelen, de leertijd en leeromgeving beoordelen we als voldoende.

We waren getuige van de laatste lessen van het seizoen. De inhoud en de opbouw van de lessen zijn goed verzorgd en effectief. Er is duidelijk sprake van differentiatie voor wat betreft de begeleiding en ondersteuning tijdens de lessen.

De tijd wordt goed besteed. Het curriculum is zodanig opgebouwd dat gaandeweg studenten meer verantwoordelijkheid krijgen voor hun leerproces. Het team wordt hierin gesteund door materiaal van het Consortium. Voor studenten zijn er studiewijzers die als betrouwbaar worden gekenschetst. Er vallen nauwelijks lessen uit; mocht dat wel gebeuren dan is in de meeste gevallen vervanging mogelijk.

De intake en plaatsing, de studieloopbaanbegeleiding en de zorg beoordelen we als voldoende.

De opleiding kent een gedegen intake die onder meer bestaat uit gesprekken met aankomende studenten aan de hand van onder meer een motivatiebrief. Ondanks het feit dat studenten door instellingen worden aangemeld, houdt de opleiding voor elke student een intakegesprek. Hierbij worden de mogelijkheden en wensen van de aankomende studenten besproken zodat ze in een passend traject worden geplaatst. Dat gesprek kan leiden tot plaatsing in de korte of lange variant maar ook tot het niet-plaatsen op deze opleiding. Intakegegevens worden gebruikt bij de begeleiding van studenten.

Ook de studieloopbaanbegeleiding (slb) is in orde. Intakegegevens worden gebruikt bij de begeleiding. Ten behoeve van het begeleidingsproces worden vervolgens individueel leerdoelen bepaald. Het team is nog enigszins zoekende voor wat betreft de omgang met de POP- en PAP-systematiek alsmede de go/no go systematiek die men hanteert bij de beoordeling van de beroepsprestaties. De leeromgeving is stimulerend. Voor wat betreft de materiële voorzieningen zijn de afgelopen tijd verbetermaatregelen toegepast die voor een belangrijk gedeelte al succesvol zijn.

De beroepspraktijkvorming beoordelen we als voldoende. Studenten krijgen voldoende gelegenheid de vereiste vaardigheden in te oefenen. Vaardigheden die in de praktijk niet uit te voeren zijn, kunnen op school worden geoefend. Daarbij wordt, zowel door de zorginstelling als door de school, nauwgezet in de gaten gehouden tot welke handelingen studenten bevoegd zijn. Ook het 'biggen' der studenten is een aanhoudende zorg van de instelling. De mogelijkheden om te leren verschillen per zorginstelling. De bpv-begeleiders zijn van die mogelijkheden op de hoogte en interveniëren wanneer er onvoldoende mogelijkheden zijn. Begeleiding door de school en door de instelling is adequaat en effectief.

Examinering en diplomering

De examinering en diplomering beoordelen we als voldoende. Aan alle aspecten wordt voldaan. Het oordeel voor de instellingsexamens Nederlandse taal tellen in studiejaar 2014-2015 nog niet mee in het eindoordeel van de inspectie over de examenkwaliteit van de opleiding.

Het exameninstrumentarium voldoet, omdat het aansluit op de uitstroomeisen en voldoet aan de toetstechnische eisen. Het beroepsgerichte materiaal wordt ingekocht bij het Consortium. Dit is reeds door de inspectie onderzocht en voldoende bevonden. Het materiaal voor Nederlands wordt deels ingekocht en deels zelf vervaardigd.

Ook de examenprocessen van afname en beoordeling zijn voldoende deugdelijk maar hier past wel een kanttekening. Gesprekken voeren en Spreken worden namelijk getoetst tijdens een beroepsgericht examen. Dat heeft tot gevolg dat kandidaten niet altijd worden beoordeeld door beoordelaars die deskundig zijn op het gebied van taal. Bovendien duurt de afname wel erg lang en kunnen de beoogde vaardigheden negatief beïnvloed worden door bijvoorbeeld een gebrek aan beroepsgerichte kennis.

De diplomering voldoet. De processen zijn voldoende deugdelijk en geborgd. De examencommissie heeft naar aanleiding van eerdere dossiercontroles ingezet op verbetering van de kwaliteit van de dossiers hetgeen heeft geleid tot het gewenste resultaat. De commissie vergewist zich in voldoende mate van de kwaliteit van de afname en beoordeling, bijvoorbeeld door steekproefsgewijze controle van dossiers en bijwoning van examens.

Opbrengsten

De opbrengsten zijn voldoende omdat het jaarresultaat (77,2 procent) en het diplomaresultaat (85,6 procent) boven de norm liggen.

Voor deze beoordeling, gebaseerd op de BRON-gegevens 2013-2014 zijn de resultaten van de bc223, niveau 3 gebruikt. In bijlage II staan de opleidingen die betrokken zijn bij het bepalen van de opbrengsten.

Kwaliteitsborging

De kwaliteitsborging beoordelen we als voldoende. Aan alle aspecten is voldaan.

De sturing beoordelen we als voldoende. Er zijn op de verschillende niveaus verschillende plannen. Zo is het teamplan gelieerd aan het domeinplan en het vestigingsplan van Sneek.

Wat dat betreft zou je kunnen zeggen dat het nagestreefde systeem van kwaliteitszorg op dit punt staat. En dat is ook zo, maar met een belangrijk aandachtspunt: de doelen moeten werkbaar zijn. Vooral het teamplan wordt ervaren als 'te omvangrijk'. Het team kent het plan maar weet als het ware niet waar te beginnen. Toch beoordelen wij sturing met een voldoende. Het team namelijk kent de problemen van de huidige stand van zaken en is aanwijsbaar op weg naar nieuwe, handzamere documenten, waarin bijvoorbeeld speerpunten zijn opgenomen die vervolgens SMART zijn geformuleerd. Zwak punt bij sturing is de vastlegging van doelen; die kan echt duidelijker en systematischer.

De beoordeling beoordelen we als voldoende. Binnen de opleiding wordt veel geëvalueerd en gemonitord. Zowel op het gebied van onderwijs als examinering vergewist men zich er regelmatig van of de beoogde kwaliteit daadwerkelijk wordt gerealiseerd. Zo vinden er lesevaluaties plaats en worden ook de examenprocessen gemonitord en geëvalueerd. Ook worden er panelgesprekken gehouden. Aan de JOB-enquête wordt meegedaan, maar de respons is zo laag dat daaraan geen conclusies te verbinden zijn. De opleiding bouwt al met al een betrouwbaar beeld op van de kwaliteit en dat beeld is deels vastgelegd in de zelfevaluatie. De vastlegging van het oordeel in de zelfevaluatie kan echter nog worden versterkt, bijvoorbeeld door daar de resultaten van die metingen in op te nemen. Door meer te richten op resultaat en effect van de uitvoering, ontstaat een betere relatie met de teamplannen en de sturing.

De verbetering en verankering beoordelen we als voldoende. De resultaten van de hierboven genoemde beoordelingen worden gebruikt bij daadwerkelijke verbeteractiviteiten, waarbij ook het effect wordt gemeten. De verbeteraanpak geschiedt planmatig en wordt aan de hand van een verbetertraject uitgevoerd. Zo is bijvoorbeeld de dossiervorming voor wat betreft de examens in orde, mede dankzij het feit dat de opleiding een verbetertraject is gestart op basis van de constatering dat hier een en ander mis was. Ook hier is de vastlegging een zwak punt. We constateren dat de acties effect hebben en systematisch worden aangepakt, maar we constateren eveneens dat die aanpak voor een belangrijk gedeelte informeel is en beter kan worden gestructureerd.

De dialoog en verantwoording beoordelen we als voldoende. De opleiding verantwoordt zich over de resultaten en communiceert over beleidsvoornemens met zowel studenten als met externe relaties. Bij alle partijen is sprake van een dusdanige dialoog, dat deze bijdraagt aan verbetering van de kwaliteit van de opleiding. Zo zijn bijvoorbeeld op basis van deze input vernieuwingen aan het curriculum toegevoegd.

Wettelijke vereisten

De opleiding voldoet aan de onderzochte wettelijke eis(en), omdat voor zover onderzocht is vastgesteld dat de bepalingen zijn nageleefd.

Schoolkosten/wettelijke bijdragen

De opleiding voldoet aan de eisen gesteld in artikel 8.1.4 van de WEB.

5 BIJLAGEN

Bijlage I Normeringen kwaliteitsgebieden

De normering per gebied is per januari 2015 aangepast (zie het Toezichtkader mbo 2012, Addendum 2015). De normering heeft betrekking op de toezichtperiode 2015-2016.

De normen

Op basis van het onderzoek spreekt de inspectie oordelen uit waarvoor zij gebruikmaakt van een normering. Deze bestaat uit twee stappen:

1. Een normering per aspect: per aspect wordt een beschrijving gegeven. Indicatoren en portretten zijn daarvoor indicierend en richtinggevend.
2. Een normering per kwaliteitsgebied.

Voor de normering van het gebied **Onderwijsproces** zijn drie kernaspecten benoemd. De kernaspecten zijn: aspect 1.3 Didactisch handelen, aspect 1.7 Studieloopbaanbegeleiding en aspect 1.9 Beroepspraktijkvorming.

Normering Onderwijsproces

Goed	<ul style="list-style-type: none">• Aan acht van de negen aspecten is voldaan.• Aan alle kernaspecten is voldaan.• De elementen in het portret worden op een uitstekende wijze uitgevoerd.
Voldoende	<ul style="list-style-type: none">• Aan zeven van de negen aspecten is voldaan.• Aan alle kernaspecten is voldaan.• Er wordt voor het grootste deel aan de omschrijving van de portretten van deze indicatoren voldaan, waaronder de essentiële onderdelen.
Onvoldoende	<ul style="list-style-type: none">• Aan één of meer kernaspecten is niet voldaan.• Aan drie tot acht van de aspecten is niet voldaan.
Slecht	<ul style="list-style-type: none">• Aan geen van de aspecten is voldaan.

Voor de **beoordeling van de opbrengsten** is gebruikgemaakt van onderstaande norm. Voor een oordeel voldoende moet ten minste aan één van de twee normen zijn voldaan.

Normering opbrengsten

Niveau	Jaarresultaat (%)	Diplomaresultaat (%)
1	60,7	45,1
2	56,5	45,2
3	65,3	67,3
4	64,2	67,3

Bij het gebied **Examinering en diplomering** zijn alle aspecten als kernaspect benoemd.

Normering Examinering en diplomering

Goed	<ul style="list-style-type: none">• Aan alle drie de aspecten is voldaan.• De elementen in het portret worden op een uitstekende wijze uitgevoerd.
Voldoende	<ul style="list-style-type: none">• Aan alle drie de aspecten is voldaan.• Er wordt voor het grootste deel aan de omschrijving van de portretten voldaan, waaronder de essentiële onderdelen.
Onvoldoende	<ul style="list-style-type: none">• Aan één of twee aspecten is niet voldaan.
Slecht	<ul style="list-style-type: none">• Aan geen van de drie aspecten is voldaan.

Voor de normering van het gebied **Kwaliteitsborging** zijn drie kernaspecten benoemd. De kernaspecten zijn 4.1 Sturing, 4.2 Beoordeling en 4.3 Verbetering en verankering.

Normering Kwaliteitsborging

Goed	<ul style="list-style-type: none">• Aan alle aspecten is voldaan.• De elementen in het portret worden op een uitstekende wijze uitgevoerd.
Voldoende	<ul style="list-style-type: none">• Aan alle kernaspecten is voldaan.• Er wordt voor het grootste deel aan de omschrijving van de portretten voldaan, waaronder de essentiële onderdelen.
Onvoldoende	<ul style="list-style-type: none">• Aan twee of drie aspecten is niet voldaan.
Slecht	<ul style="list-style-type: none">• Aan alle vier de aspecten is niet voldaan.

Normering **Naleving wettelijke vereisten**: de instelling of opleiding voldoet niet aan de wettelijke bepalingen indien de inspectie vaststelt dat één van deze bepalingen niet wordt nageleefd. Bij sommige bepalingen vloeit de norm direct uit de wet voort. Voor enkele bepalingen zijn nadere operationaliseringen opgesteld (bijvoorbeeld onderwijstijd).

Bijlage II Overzicht bc-id

In deze bijlage is per onderzochte bc-id aangegeven welke opleidingen betrokken zijn bij het bepalen van de opbrengsten.

Bc-id: bc132	Niveau: 4
Crebo:	Opleiding:
22086	Mediavormgever (Mediavormgever)
90411	Mediavormgever (Animatie/audiovisuele vormgeving)
90412	Mediavormgever (Art & Design)
90413	Mediavormgever (Grafische vormgeving)
90414	Mediavormgever (Interactieve vormgeving)

Bc-id: bc210	Niveau: 2
Crebo:	Opleiding:
10153	Timmerman (Primaire Timmerkracht)
94920	Timmerman (Timmerman)

Bc-id: bc080	Niveau: 3
Crebo:	Opleiding:
90230	ICT-medewerker (Medewerker beheer ICT)
95070	ICT-medewerker (Medewerker beheer ICT)

Bc-id: bc009	Niveau: 4
Crebo:	Opleiding:
22087	Applicatie- en mediaontwikkeling (Applicatie- en mediaontwikkeling)
90020	Applicatie- en mediaontwikkeling (Applicatieontwikkelaar)
95311	Applicatie- en mediaontwikkeling (Applicatieontwikkelaar)

95313	Applicatie- en mediaontwikkeling (Mediadeveloper)
95701	Applicatie- en mediaontwikkeling (Mediadeveloper)

Bc-id: bc223	Niveau: 3
Crebo:	Opleiding:
10427	Verzorgende-IG (Verzorgende)
94830	Verzorgende-IG (Verzorgende-IG)
95530	Verzorgende-IG (Verzorgende-IG)